

VESI- JA YMPÄRISTÖHALLITUKSEN MONISTESARJA

Nro 623

**MIKKELIN VESI- JA YMPÄRISTÖPIIRIN
ALUEEN VANHAT VESILAITOKSET**

**Jyri Kokkonen
Toivo Rautanen**

VESI- JA YMPÄRISTÖHALLITUKSEN MONISTESARJA

Nro 623
MIKKELIN VESI- JA YMPÄRISTÖPIIRIN
ALUEEN VANHAT VESILAITOKSET

Jyri Kokkonen
Toivo Rautanen

Vesi- ja ympäristöhallitus
Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri
Helsinki 1995

Tekijät ovat vastuussa julkaisun sisällöstä eikä siihen voida vedota vesi- ja ympäristöhallituksen virallisena kannanottona.

Julkaisua saa Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiristä (1.3.1995 alkaen Etelä-Savon ympäristökeskus), Jääkärintie 14, 50100 Mikkelä, puh. (955) 1911

ISBN 951-53-0049-5
ISSN 0783-3288

Painopaikka: Vesi- ja ympäristöhallituksen monistamo, Helsinki 1995

Julkaisija
Vesi- ja ympäristöhallitus
Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri

Julkaisun päivämäärä
23.2.1995

Tekijä(t) (toimielimestä: nimi, puheenjohtaja, sihteeri)

Kokkonen, Jyri
Rautanen, Toivo

Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen)

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin alueen vanhat vesilaitokset

Julkaisun laji

Inventointi,
selvitys

Toimeksiantaja

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri

Toimielimen asettamispv

Julkaisun osat

I Yhteenveto
II Kunnittainen kohdeluettelo

Tiivistelmä

Työssä inventoitiin Mikkelin läänissä säilyneet vanhat vesirakenteet. Maastoinventoinneissa tarkasteltiin kaikkiaan 132 kohdetta, jotka valittiin arkistomateriaalin tai muiden tietojen perusteella. Luokituksen pariin valittiin 78 kohdetta lähes kaikista läänin kunnista.

1. luokan kohteita ovat eri perustein merkittäviksi arvioidut kohteet, jotka on kunnostettu tai entistetty tai ovat edelleen toiminnassa tai toimintakunnossa ja joiden vesijärjestelyt ovat olennainen osa kokonaisuutta ja vastaavat alkuperäistä tilannetta. Näitä kohteita on 32 kpl.
2. luokan kohteita ovat merkittäviksi arvioidut kohteet, joissa vesirakenteiden kunnostaminen on tarpeen niiden entisöimiseksi tai kohteen säilyttämiseksi sekä merkittäviksi arvioidut kohteet, joissa vesijärjestelyt ovat muuttuneet. Näitä kohteita on 31 kpl.
3. luokan kohteissa vesijärjestelyt ovat nykyisellään toissijaisia ja niitä on 16 kpl.

Asiasanat (avainsanat)

Vesirakennus, myllyt, sahat

Muut tiedot

Selvitys on osa VYH:n valtakunnallista projektia "Vanhojen vesirakenteiden suojelu ja hoito".

Sarjan nimi ja numero

Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja
623

ISBN

951-53-0049-5

ISSN

0783-3288

Kokonaissivumäärä

79

Kieli

Suomi

Hinta

36,60 mk

Luottamuksellisuus

Julkinen

Jakaja

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri
Jääkärintie 14
50100 MIKKELI
(1.3.1995 alkaen Etelä-Savon ympäristökeskus)

Kustantaja

Vesi- ja ympäristöhallitus
PL 250
00101 HELSINKI

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	VESIRAKENTEIDEN LUOKITUS	9
3	LUOKITUSPERUSTEET	9
4	KOHDELUETTELO KUNNITTAIN	10
	Anttola	10
	Enonkoski	11
	Hartola	12
	Haukivuori	15
	Heinola	16
	Heinolan mlk	16
	Heinävesi	18
	Hirvensalmi	22
	Joroinen	25
	Juva	26
	Jäppilä	34
	Kangaslampi	34
	Kangasniemi	34
	Kerimäki	38
	Mikkeli	40
	Mikkelin mlk	41
	Mäntyharju	45
	Pertunmaa	50
	Pieksämäen mlk	52
	Punkaharju	54
	Puumala	56
	Rantasalmi	60
	Ristiina	62
	Savonlinna	65
	Savonranta	65
	Sulkava	66
	Sysmä	70
	Virtasalmi	72
5	KOHDELUETTELO LUOKITTAIN	74
	LIITTEET	77

1 JOHDANTO

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin toimeksiannosta suoritettujen vanhojen vesirakenteiden selvityksen ja maastoinventoinnin tarkoituksena oli koota vanhoja vesilaitoksia ja -rakenteita koskevat tiedot sekä kartoittaa piirin alueella säilyneiden kohteiden kunto ja suojelullinen arvo vesiviranomaisten toimenpiteiden kannalta. Selvityksen lähtökohtana on Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin arkiston tiedot piirin alueen vesirakenteista ja uittosäännöistä (vesistökartistot, rakennekuvauslomakkeet, koski-inventointilomakkeet sekä ko. vesilaitoskotelot). Aineistoa on täydennetty muilla arkistotiedoilla, tutkimuskirjallisuudella sekä inventoinnin yhteydessä suoritetuilla haastatteluilla. Kerätyt tiedot täydentävät aikaisempia selvityksiä alueen suojelullisesti arvokkaista vesilaitoskohteista.

Tässä selvityksessä mainitut, Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin alueen vanhat vesirakenteet, on rakennettu pääosin ennen 1920-lukua. Luettelossa mainitaan myös myöhempiä kohteita, jotka on perustettu aikaisempien vesilaitosten tai rakennelmien paikalle tai niiden välittömään läheisyyteen.

Suomessa vesilaitosten teknisen kehityksen varhaisinta astetta edustaa nk. jalka- eli härkinmylly, jossa oli lautasiipien pyörittämä pystysuora voima-akseli, joka pyöritti jauhinkiveä ilman välitystä. Varhaisin tieto todennäköisesti tämän tyyppisestä myllystä Suomessa on 1300-luvulta. Keskiaikaisissa lähteissä mainitaan kaksi vesimyllyä Sysmän alueella, joista toinen toimi Luhangassa kosken partaalla. Sysmän Nuoramosten nykyisen myllyn paikalla on toiminut ainakin jo v. 1586 jalkamylly. Vastaavasti Mikkelin seudulla mainitaan Sairilan ja Kiialan kuninkaankartanoiden sekä pappilan jalkamyllyt 1550-luvulta. Mikkelin seudun vanhojen paikannimien mukaan (Myllyjoen maa, Myllyjärven kannas) vesimyllyjä on todennäköisesti toiminut myös Rämälän ja Parantalán kylissä ennen 1600-lukua. Jalkamyllyyn viittaava paikannimi on myös Asilan Petkellahti. Varhaisimpaan vaiheeseen kuuluivat myös Olavinlinnan yhteydessä toimineet vesilaitokset (mm. tamppilaitos). Vuonna 1585 kruunu alkoi verottaa myllyjä. Verotus ei koskenut kotitarvemyllyjä, ja näiltä ajoilta peräisin olevat myllyluettelot ovat epätäydellisiä. Vesimyllyt alkoivat yleistyä Mikkelin läänissä vasta 1700-luvulla. Vaakasuoralla voima-akselilla ja hammasratasvälityksellä varustettu ratasmylly tuli käyttöön jalkamyllyjen rinnalle jo 1500- ja 1600-luvuilla, mutta esimerkiksi Mikkelin seudulla oli useita jalkamyllyjä vielä 1700-luvulla ja 1800-luvun alkupuolella.

Vuonna 1625 saatettiin voimaan varsinainen myllyverotus, joka laskettiin jokaisen jauhettun viljatynnyrin mukaan. Verotus koski myös käsikivin jauhettua viljaa ja sitä oli vaikea valvoa. Talonpoikaisille puro- ja tuulimyllyille määrättiin arvioverotus ja verollepanoa laajennettiin 1700-luvun lopulla. Valvonnan ja veronkannon helpottamiseksi valtiovalta pyrki myöhemmillä määräyksillä keskittämään jauhatuksen nk. veromyllyihin, joissa piti toimia vakituinen mylläri. Jauhatus suoritettiin maksua eli tullia vastaan, josta edelleen suoritettiin vero. Mikkelin läänissä veromyllyt olivat usein säätyläisten omistamia ja ammattimyllyn hoitamia. Myllyverona maksettiin neljännes tuotosta. Mikkelin pitäjässä toimi 1700- ja 1800-luvuilla yhteensä 14 veromyllyä, joista suurin osa jatkoi toimintaansa vielä 1900-luvulla. Osa myllyistä oli entisiä kotitarvemyllyjä. Kuten yleensä pienissä vesistöissä sijaitsevilla myllyillä jauhatus tapahtui keväisin ja syksyisin. Länsi- ja Lounais-Suomessa kehittyivät lahko- eli osuusmyllyt, kun taas Savossa ja muualla Itä-Suomessa myllyjen yksityisomistus oli yleisempää. Kyläkunnan yhteisiä myllyjä oli kuitenkin esimerkiksi Puumalassa 1810-luvulla.

Myllytoiminnan merkittävin kasvun aika oli 1800-luvun puolivälin paikkeilla. Vuosina 1842–44 läänin alueella toimi 86 tullijauhomyllyä, ja vuonna 1860 vastaava luku oli jo 177. Suurin lisäys oli Rantasalmen kihlakunnassa, jossa vuosina 1848 oli 26 tullimyllyä ja jo vuonna 1855 arviolta 84 tullimyllyä. Juvalla toimi vielä itsenäisyyden alkuvuosina 20–25 tullimyllyä. Näistä kuusi toimi höyryvoimalla 1920-luvulla. Vuonna 1880 pitäjässä oli 32 kotitarvemyllyä ja vielä parikymmentä 1910-luvulla. Puumalassa toimi 1880- ja 1890-luvuilla ainakin 18 tullimyllyä. Turbiinit tulivat vesirattaiden tilalle paikoin jo 1800-luvun lopulla, mutta pääasiassa 1920-luvulta alkaen. Myllyjen yksityisomistuksen seurauksena monista myllyistä ja sahoista kehittyi 1800-luvulla paikallisesti merkittäviä yrityksiä, jotka osaltaan levittivät teknisiä uutuuksia. Esimerkiksi huomattavassa osassa tämän selvityksen vesilaitoskohteista on toiminut pienitehoisia sähkövoimaloita jo 1910- ja 1920-luvuilla. Nämä yleensä tasavirtalaitokset tuottivat oman talon tarpeiksi sähköä, mutta joissakin tapauksissa ne saattoivat palvella jopa pientä kylää. Varhaiset sähkölaitokset olivat kuitenkin vesilaitosten omistajien toiminnan varassa ja mikäli laitos lopetettiin, myös sähköstä jouduttiin luopumaan.

Suomeen alettiin perustaa vesisahoja 1500- ja 1600-luvuilla. Voimalähteenä oli vaakasuoraa akselia pyörittävä siipiras, jota alettiin käyttää myös jauhinkivien pyörittämiseen. Akselin liike välittyi raamiin, johon oli viritetty sahanterä, sekä sahattavaa tukkia siirtävään koneistoon. Sahatoiminta kehittyi Ruotsi-Suomessa 1600-luvun alkupuolella voimakkaasti puutavaran viennin nousun myötä, mutta merkantilistisen talouspolitiikan aikana saatettiin voimaan lukuisia rajoituksia, jotka osaltaan liittyivät pelkoon valtakunnan metsävarojen hupenemisesta. Suomen osalta metsien käyttöä ja sahausta rajoitettiin eri keinoin 1800-luvun puoliväliin saakka. Rajoitusten vuoksi sahat olivat pitkään säätyläisten perustamia ja johtamia hankkeita, kuten esimerkiksi vuonna 1765 perustettu Puumalan Miettulanlahden saha ja vuonna 1775 perustettu Palokin saha. Sahoista kehittyi paikallisesti ja maakunnallisestikin merkittäviä teollisuuslaitoksia. Miettulan saha oli vielä 1900-luvun alkuvuosina merkittävä teollinen yhdyskunta. Vastaavia laitoksia olivat mm. Sulkavan Lohikoski, Anttolan Kokkosenlahden saha, Kangasniemen Vuojakosken saha ja mylly sekä Läsäkoski ja Mäntyharjun Voikoski. Vuonna 1857 sallittiin höyrystahojen perustaminen, mikä ajan myötä johti suurten vesisahojen syrjäytymiseen. Talonpoikainen sahatoiminta pääsi käynnistymään vasta 1800-luvun jälkipuolella elinkeinovapauden myötä, ja useimmat tämän selvityksen vanhimmista saha- ja myllylaitoksista perustettiin viime vuosisadan viimeisinä vuosikymmeninä. Sahatoimintaan kuului olennaisesti puutavaran uitto, jota harjoitettiin paitsi järvissä ja joissa myös keväisin puroissa, mihin liittyviä rakenteita on säilynyt vaihtelevassa määrin tämän selvityksen pienten vesistöjen saha- ja myllylaitosten yhteydessä. Uittoon harjoitettiin hyvin laajassa mittakaavassa 1950-luvulle saakka. Vesilaitosten maastoinventoinnissa paikalliset tiedonantajat yleensä mainitsivat uiton loppuneen pienemmissä vesistöissä 1960-luvun alkupuolella. Uittoon liittyviä rakenteita on säilynyt vaihtelevassa määrin ja vaihtelevassa kunnossa uittosäätöjen määrittelemissä kohdissa. Suurin osa säilyneistä uittorakenteista sijaitsee sahojen ja myllyjen yhteydessä. Suhteellisen nuoresta iästään huolimatta Mäntyharjun Miekansalmen uittorakenteet ja niihin liittyvät rakennukset muodostavat tästä aineistosta ainoan yhtenäisen ja monipuolisen uittotoimintaan liittyvän kokonaisuuden, joka on arvioitavissa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäväksi. Vanhempaan uittotoimintaan liittyviä rakenteita on säilynyt useimpien jäljempänä mainittujen 1. ja 2. luokan kohteiden yhteydessä.

2 VESIRAKENTEIDEN LUOKITUS

Tässä selvityksessä esitetty vanhojen vesirakenteiden luokitus on suunniteltu vesiviranomaisten toimenpiteitä varten ottaen huomioon valtakunnalliset ja paikalliset suojeluintressit. Keskeisenä arviointiperusteena on vesirakenteiden osuus kohteen muodostamassa kokonaisuudessa sekä näihin rakenteisiin liittyvät mahdolliset toimenpiteet. Näin ollen tässä luokituksessa esiintyy eräitä esimerkiksi Etelä-Savon seutukaavaliiton merkittäviksi arvioimia kohteita, joissa vesijärjestelyt ovat nykyisellään toissijaisia ja niiden luokitus on jäljempänä esitettyjen perusteiden mukainen. Tämä ei vähennä mainittujen kohteiden arvoa muussa suhteessa ja niiden yhteydessä on mainittu myös muut suojelulliset näkökohdat. Vesihallituksen moniste Vanhojen vesirakenteiden hoito ja suojelu (N:o 431, Helsinki 1986) sisältää yksityiskohtaisen selostuksen vesistöllisesti merkittävien rakenteiden sekä kulttuuri- tai elinkeinohistoriallisesti merkittävien rakenteiden ja kohteiden arviointiperusteista. Edellä esitetyn tehtävänasettelun mukaisesti tässä selvityksessä on erityisesti painotettu kohteiden luonnetta kokonaisuuksina tai kokonaisuuden osana sekä niiden merkitystä paikallisessa kulttuurimaisemassa. Etelä-Savon seutukaavaliiton selvityksissä, jotka koskevat suurinta osaa tässä käsillä olevaa tutkimusaluetta, on huomioitu kohteiden harvinaisuuden, alkuperäisyyteen, ikään, edustavuuteen ja paikallishistorialliseen merkitykseen liittyvät näkökohdat. Kohteiden kunnostamiseen, mahdolliseen virkistyskäyttöön ja muihin toimenpiteisiin liittyvät kysymykset on ratkaistava tapauskohtaisesti.

Luokituksen pariin on valittu 79 vesilaitoskohdetta lähes kaikista alueen kunnista. Maastoinventoinnissa tarkastettiin kaikkiaan 132 kohdetta, jotka valittiin arkistomateriaalin tai muiden tietojen perusteella ottaen huomioon niiden mahdollinen historiallinen, maisemallinen tai muu suojelullinen arvo. Tarkastustiedot ja luokitusehdotus mainitaan vain, mikäli kohteen kunto tai sen muodostama kokonaisuus antavat aiheita vesiviranomaisia koskeviin suojelutoimenpiteisiin. Muissa tapauksissa mainitaan, että toiminta on loppunut tai rakennus ja laitteet on purettu. Kohdeluettelo sisältää myös Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin arkistossa mainitut muut vesilaitoskohteet.

3 LUOKITUSPERUSTEET

I-luokan kohteet

Eri perustein merkittäviksi arvioidut kohteet, jotka on kunnostettu tai entistetty tai ovat edelleen toiminnassa tai toimintakunnossa ja joiden vesijärjestelyt ovat olennainen osa kokonaisuutta ja vastaavat alkuperäistä tilannetta.

II-luokan kohteet

Merkittäviksi arvioidut kohteet, joissa vesirakenteiden kunnostaminen on tarpeen niiden entisöimiseksi tai luonteen säilyttämiseksi sekä merkittäviksi arvioidut kohteet, joissa vesijärjestelyt ovat muuttuneet alkuperäisestä tilanteesta (uomien muutokset, säännöstelyn purkaminen ym.) ja joiden yhteydessä mahdolliset muutokset nykyisiin vesijärjestelyihin saattavat muuttaa edelleen kohteen luonnetta.

III-luokan kohteet

Merkittäviksi arvioidut kohteet, joissa vesijärjestelyt ovat nykyisellään toissijaisia, mutta joissa vastaiset muutokset vesijärjestelyihin on erikseen arvioitava myös suojelulliselta kannalta sekä muut kohteet, joissa vesijärjestelyjen muutokset on arvioitava myös suojelulliselta kannalta.

4 KOHDELUETTELO KUNNITTAIN

Seuraavassa on lueteltu luokitellut kohteet kunnittain. Kohteet on merkitty luokittain raportin liitteenä oleviin karttoihin.

Anttola

Numero: 1

Kunta: Anttola

Kohde: Myllyjoen mylly

Vesistö: 4.111

Viitteet: Mikkeli vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 76.

Muita tietoja: Katselmus toimitettu v.1847, mylly tuolloin toiminnassa. Lupapäätös v. 1849. Tarkastus v. 1966.

Numero: 2

Kunta: Anttola

Kohde: Kokkosenlahden mylly ja saha

Vesistö: 4.112

Omistaja/t: Martti Korpikallio, Kokkosenlahti, Mikkeli

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: 1900-luvun alkupuolen teollisuusmiljö.

"Rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – pääosin yhtenäinen kokonaisuus
– vesirakenteiden muutoksia

Luokitusehdotus: 2

Numero: 3

Kunta: Anttola

Kohde: Korteiskosken mylly

Vesistö: 4.115

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 119.

Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, kaikki patolaitteet purettu".

Numero: 4

Kunta: Anttola

Kohde: Ruunajoen mylly

Vesistö: 4.111

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 137, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: "Ei käytössä 30 vuoteen" (1962).

Enonkoski

Numero: 5

Kunta: Enonkoski

Kohde: Enonkosken mylly

Vesistö: 4.291

Omistaja/t: Enonkosken kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 9

Muita tietoja: Vanhin vesilaitos paikalla jo ennen v. 1778, jolloin Ruotsin kamarikollegio myöni asessori Johan Heinziukselle ja rykmentinkirjuri Hendric Kianderille oikeuden käyttää ja pitää Kerimäen pitäjän Enonkoskeen jo aikaisemmin rakennuttamansa sahan. Saha siirtyi myöhemmin Hackman & Co:n omistukseen. Vuonna 1880 laitteet määrättiin purettaviksi; vuosina 1882 ja 1911 annettiin luvat uuden vesilaitoksen rakentamiseksi.

Tarkastus: - myllyn rauniot
- vanhat rakenteet poistettu

Luokitusehdotus: 3

Kuva 1. Vuorikosken mylly. Myllyrakennus alavirran puolelta päin.

Numero: 6

Kunta: Enonkoski

Kohde: Vuorikosken mylly

Vesistö: 4.295

Omistaja/t: Einari Kantonen, Vuorikoski 58170, Simanala
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 50%

Noin v. 1869 rakennettu hirsi- ja lautarakenteinen saha- ja myllyrakennus. Osana yhtenäistä rakennuskokonaisuutta. Luokitus: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta sekä paikallisesti merkittävä. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Etelä-Savon seutukaavaliitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - kunnostettu myllyrakennus
 - entinen sähkölaitos
 - entistetty patoluukku ja uittokouru
 - veden virtaus ohjattu myllyn koneiston ohi
 - säilynyt kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 7

Kunta: Enonkoski

Kohde: Karvilan mylly (Kolvosenjoen alamyly)

Vesistö: 4.297

Omistaja/t: Erkki Nousiainen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto. Koski-inventointi 1977, kohde 132.

Muita tietoja: "Satulakattoinen, pitkänurkkainen vesimylly, joka edustaa talonpoikaisia kotitarvemyllyjä."

Luokitus: "Rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta sekä paikallisesti merkittävä." Etelä-Savon rakennusperintö.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984.

Tarkastus: - kunnostettu pitkänurkkainen, kaksikerroksinen maalaamaton myllyrakennus
 - toimivat vesirakenteet

Luokitusehdotus: 1

Hartola

Numero: 8

Kunta: Hartola

Kohde: Leppäkosken mylly

Vesistö: 14.833

Omistaja/t: Leo Suo, Leppäkoski, Hartola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 45, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Rakennettu ennen vuotta 1879, jolloin paikalla suoritettiin tarkastus koskien toisen myllyn rakentamista.

Tarkastus: – vanha punamullattu myllyrakennus, jonka päälle rakennettu lisärakennus
 – alunperin mylly ja saha
 – uoma kuivilla
 – uittokouru täytetty

Luokitusehdotus: 1

Numero: 9

Kunta: Hartola

Kohde: Vassilankosken mylly

Vesistö: 14.812

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro. 158.

Muita tietoja: Katselmuskokous 31.7.–1.8.1923

Vrt. nro 19.

Numero: 10

Kunta: Hartola

Kohde: Koskipään mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansion aikaisempi viite III:3:24.

Numero: 11

Kunta: Hartola

Kohde: Jokelan mylly ja saha

Vesistö: 14.823

Omistaja/t: Taavi Tuomaalan perikunta, Vehkalahti

Viite: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 191, rakennekuvauslomake.

Numero: 12

Kunta: Hartola

Kohde: Lepsalan mylly

Vesistö: 14.174

Omistaja/t: Elli Teikarlahti–Vitikainen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake, koski–inventointilomake (nro. 8).

Muita tietoja: Pato ja mylly – koski–inventoinnin mukaan molempien kunto: 1 (3), soveltuvuus maisemaan: 2 (3).

Tarkastus: – myllyrakennus purettu 1969
 – perustukset ja uittokourun osia jäljellä

Luokitusehdotus: 3

Numero: 13

Kunta: Hartola

Kohde: Hotilankosken mylly ja voimalaitos

Vesistö: 14.812

Omistaja/t: Matti Styhlman, Hotila, Hartola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 2, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Katselmuskokous 29.7.1923 koskien uutta vesilaitosta. Asiakirjoissa mainitaan lähellä sijaitseva Hotilan vanha myllykoski, "missä ikimuistoisena aikana on ollut Koskipään kartanon mylly " ja edelleen "Hotilankoskessa jo v. 1794 Koskipään kartanon tullimylly."

Tarkastus: – hyväkuntoinen kaksikerroksinen mylly- ja saharakennus, rakennettu 1890-luvulla
 – toimivat vesirakenteet
 – uittokourun jäännökset
 – yhtenäinen kokonaisuus
 – jauhanut omaan käyttöön 1991 saakka

Luokitusehdotus: 2

Kuva 2. Hotilankosken mylly ja saha. Vanha, toimintakuntoinen generaattori ja kivipari.

Numero: 14

Kunta: Hartola

Kohde: Vehkalahden mylly ja saha

Vesistö: 14.824

Omistaja/t Pekka Hirvonen, Koitti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Tarkastus: – vanha myllyrakennus uuden sisällä
– toimii sähköllä
– kivet jäljellä
– toimivat vesirakenteet
– eheä maisemakokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 15

Kunta: Hartola

Kohde: Karajoen mylly

Vesistö: 14.813

Omistaja: Reino Veistilä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 107.

Muita tietoja: Katselmuskokous 3.8.1925

Haukivuori

Numero: 16

Kunta: Haukivuori

Kohde: Alarahinkosken mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 13

Muita tietoja: Katselmus toimitettu v. 1874. Konsepti ja karttapiirros. Purettu.

Numero: 17

Kunta: Haukivuori

Kohde: Harjujoen mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 127

Muita tietoja: Purettu.

Numero: 18

Kunta: Haukivuori

Kohde: Siikajoen mylly

Vesistö: 14.961

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 127

Muita tietoja: Purettu.

Numero: 19

Kunta: Haukivuori

Kohde: Naiskoksen mylly

Vesistö: 14.934

Omistaja/t: K.Pölhön perilliset, Nykälä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 70

Muita tietoja: Katselmus v. 1917. Purettu.

Heinola

Numero: 20

Kunta: Heinola

Kohde: Jyrängön mylly

Vesistö: 14.141

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 30, vesilaitosluettelo (1962)

Muita tietoja: Toiminnassa ennen vuotta 1884, jolloin suoritettiin tarkastus koskien myllyyn tehtäviä lisäyksiä.

Tarkastuskertomuksen konsepti. Purettu (1962).

Numero: 21

Kunta: Heinola

Kohde: Kaitajoen mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962)

Muita tietoja: Purettu (1962).

Heinolan mlk.

Numero: 22

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Imkosken mylly

Vesistö: 14.179

Omistaja/t:

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Koski-inventointi (1977)

Muita tietoja: käsitelty ViHO 4.12.1868, Koski-inventoinnin mukaan padon kunto 2(3), soveltuvuus maisemaan: 2(3), kunnostettavuus 2(3).

Tarkastus: - mylly- ja saharakennus purettu
- kalanviljelylaitoksen keskeneräisiä rakenteita.

Numero: 23

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Kuorekosken mylly

Vesistö: 14.172

Omistaja/t: Risto Pätiälän perikunta, Helsinki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 54, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Korjattu v. 1964, tarkastus 1979

Tarkastus: - kunnostettu, lautavuorattu myllyrakennus
- uittokourujen jäännökset
- vesirakenteet purettu
- eheä maisemakokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 24

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Rapakosken mylly

Vesistö: 14:173

Omistaja/t: Urho Rasilainen, Heinolan mlk.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 92

Muita tietoja: Katselmuskokous 25.8.1902

- Tarkastus:
- entinen mylly, saha ja sähkölaitos
 - poistettu käytöstä v. 1978
 - kaksikerroksinen myllyrakennus rak. v. 1923 jälkeen
 - huonohko kunto
 - veden säännöstely
 - osin säilynyt kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 25

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Sulkavankosken mylly

Vesistö: 14.171

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 123. Koski-inventointi (Kymijoen vesistö), v. 1977

- Tarkastus:
- entinen mylly ja sähkölaitos
 - hyväkuntoinen 1800-luvun lopun myllyrakennus kauniissa koski-maisemassa
 - silta (Mt. nro 414)
 - voimakanava

Luokitusehdotus: 2

Numero: 26

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Rihun mylly

Vesistö: 14.946

Omistaja/t: Väinö Kolli, Heinola, Rihu

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 144, rakennekuvauslomake.

Mylly ja saha purettu.

Numero: 27

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Lauhijoen (Unalistonjen) mylly

Vesistö: 14.147

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto. Kohde nro 2, koski-inventointi (Kymijoen vesistö), v. 1977

Muita tietoja: Maaherranviraston myöntämä rakennuslupa 21/2/1917. No. 341, D-no. 163/1913.I.

- Tarkastus:
- lyhytnurkkainen, hyvin säilynyt myllyrakennus rakennettu v. 1921
 - kaksi kiviparia, turbiinikammio
 - uittorakenteiden jäännöksiä
 - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 28

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Syrjäkosken mylly ja saha

Vesistö: 14.174

Omistaja/t: Ansa Marttila, Heinolan mlk, Kosken mylly

Viitteet: "Vesipiirin arkisto", Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Kohde nro. 7, koski-inventointi (Kymijoen vesistö), 1977.

Muita tietoja: Katselmuskokous 18.7.1910; Maaherranviraston lupa 8.11.1911 No. 416; "lauttausta voitava esteettömästi harjoittaa koskeen rakennetussa uittoruuheessa".

Tarkastus: - poistettu käytöstä
- kaksi raamisahaa
- huonokuntoinen rakennus
- vesirakenteet purettu

Luokitusehdotus: 3

Numero: 29

Kunta: Heinolan mlk

Kohde: Kosken mylly (Koskenmylly)

Vesistö: 14.174

Omistaja/t: Veikko Virtanen, Koskenmylly

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Tarkastus: - vanhan 5-tien varrella
- vanha maantiesilta
- hyväkuntoinen pystylaudoitettu myllyrakennus
(rak. ennen v. 1918)
- vesirakenteet jäljellä (2 kourua)

Luokitusehdotus: 2

Heinävesi

Numero: 30

Kunta: Heinävesi

Kohde: Kissakosken mylly

Vesistö: 4:711

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 20.

Muita tietoja: Katselmuskokous 1878, asiakirjojen liitteenä laveerattu asemapiirros. Purettu.

Numero: 31

Kunta: Heinävesi

Kohde: Petrumajoen mylly ja saha

Vesistö: 4.277

Omistaja/t: Toivo Vääntinen ym., Karvio, Petruma

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 111, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Katselmuskokous 8.8.1904; Maaherranviraston lupapäätös 22.8.1906, no 644, D-no. 230/1904.

Tarkastus: - myllyrakennuksen rauniot koskessa
- vedellä vapaa virtaus

Luokitusehdotus: 3

Numero: 32

Kunta: Heinävesi

Kohde: Karviokosken mylly

Vesistö: 4.273

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 109

Muita tietoja: Purettu.

Numero: 33

Kunta: Heinävesi

Kohde: Heinäjoen mylly

Vesistö: 4.274

Omistaja/t Eino Nisonen, Vihtari as.

Viitteet: "Piirin arkisto"

Muita tietoja: Katselmuskokous 22.11.1920, Maaherranviraston lupapäätös 22.11.1920, D-no. 159.V.65. Purettu.

Kuva 3. Kytöjan-Somerlahden mylly. Mylly ja patoallas.

Numero: 34

Kunta: Heinävesi

Kohde: Kytöojan-Somerlahden mylly, Juojärvi

Vesistö: 4.792

Omistaja: Paavo Nieminen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 49. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: "Vuoraamaton, pitkänurkkainen, satulakattoinen vesimylly. Paikalla on ollut saha 1800-luvulla. Mylly edustaa jo harvinaiseksi käynyttä rakennustyyppiä." (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliiton julkaisu 114, Mikkeli 1984). Seutukaavaliiton luokituksen mukaan rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä.

Tarkastus: - kunnostettu, pitkänurkkainen myllyrakennus yhtenäisessä maisemakokonaisuudessa
- kivisilta patoaltaan yli
- uusittu uittokouru
- käytössä olevat vesirakenteet osana kokonaisuutta

Luokitusehdotus: 1

Numero: 35

Kunta: Heinävesi

Kohde: Palokin koski

Vesistö: 4.711

Omistaja/t: Imatran Voima Oy, Helsinki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 65. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Paikalle perustettiin v. 1775 vesisaha, privilegit 4.2.1778; v. 1827 lupa myllyn perustamiseen paikalle, jonne siirrettiin samassa koskessa toiseen kohtaan perustettu saha; huutokaupattiin kauppaneuvos Fredr. Hackmanille v. 1885; turbiinit 1888. Läänin suurimpia vientisahoja 1800-luvun lopulla. Saha lopetettu v. 1921. Laitteet ja rakennukset siirretty Joutsenoon. Paikalla asuinrakennuksia ja puukujanteita. Sahan rauniot kosken rannalla. Voimalaitoshanke: Vireille 18.5.1959; katselmuskokous 20.5.1964; Itä-Suomen Vesioikeus 12.3.1970.

Etelä-Savon seutukaavaliiton luokituksen mukaan Palokin sahan alue on "rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto, Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - sahan rauniot
- teollisuushistoriallinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 3

Numero: 36

Kunta: Heinävesi

Kohde: Myllykosken mylly

Vesistö: 4.278

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 73.

Muita tietoja: Katselmus 1885, jolloin mylly oli jo toiminnassa, hakijana Paavo Wendinen (Vänttinen?), mylly yhdellä kiviparilla. Purettu.

Numero: 37

Kunta: Heinävesi

Kohde: Patoonkosken mylly

Vesistö: 4.711

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 112, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 4.10.1909. Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 38

Kunta: Heinävesi

Kohde: Patokosken mylly

Vesistö: 4.

Omistaja/t: Paavo Wiri

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 113, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 23.10.1905. Purettu.

Numero: 39

Kunta: Heinävesi

Kohde: Säynekosken mylly

Vesistö: 4.224

Omistaja/t: Heinäveden kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 185, rakennekuvauslomake, vesilaitosluettelo (1962). Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Paikalla 1820-luvulta 1910-luvulle toimineen vesisahan ja myllyn pato ja perustuksia. Etelä-Savon seutukaavaliiton luokituksen mukaan: "historiallisesti ja paikallisesti merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaava-liitto, Julkaisu 114, Mikkeli 1984). Nykyisen myllyn katselmuskokous 22.11.1944; Lh:n päätös 2.4.1951.

Tarkastus: - myllyrakennuksen perustukset
- historiallisesti merkittävä kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 40

Kunta: Heinävesi

Kohde: Humaljoen mylly (Kännisen saha)

Vesistö: 4.274

Omistaja/t: Toivo Känninen, Myllyntie 1, Karvionkanava

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 130, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 11.7.1913. Lopettanut toimintansa 1950-luvulla.

Tarkastus: - toimiva pato
- 1950-luvun saharakennus
- miljöökokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 41

Kunta: Heinävesi

Kohde: Louhikosken mylly, Vihtari (Särkijoen mylly)

Vesistö: 4.274

Omistaja/t: Ahti ja Tapio Sorsa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 39. vesilaitosluettelo (1962). Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Alkukokous 1909. Maaherranviraston lupapäätös 24.3.1911, No. 511. Taitekattoinen, pystyvuorattu, rankarakenteinen myllyrakennus pienen puron varrella. Itä-Savon ensimmäisiä vehnämyllyjä. Yksityiskäytössä. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: "rakennushistoriallisesti ja paikallisesti merkittävä." (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuuri-historialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto, Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Tarkastus: - myllyrakennus, kts. ed.
- huonokuntoinen pato
- viimeksi toiminut v. 1981 kotitarvemyllynä

Luokitusehdotus: 2

Numero: 42

Kunta: Heinävesi

Kohde: Kerman sahan paikka

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962). Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Saha perustettiin vuonna 1796 Kerman koskeen. Läänin suurimpia sahoja 1880-luvun alussa. Tominta loppui v. 1905. Seutukaavan suojelukohde, luokituksen mukaan: "historiallisesti, ympäristön kannalta ja valtakunnallisesti merkittävä".

(Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto, Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - teollisuushistoriallinen kohde

Luokitusehdotus: 3

Hirvensalmi

Numero: 43

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Seppälän mylly

Vesistö: 14.853

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 128, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 19.7.1912; maaherran viraston lupa 2.2.1916 (No. 206, D-no 221/1912 I) koskien vesiratasmyllyn uudelleen rakentamista. Lopettanut toimintansa 1930-luvulla, mylly ja patolaitteet hävinneet.

Numero: 44

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Kissakosken voimalaitos

Vesistö: 14.922

Omistaja/t: Suur-Savon Sähkö Oy

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 21, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Katselmuskokous 22.3.1927, Maaherranviraston lupa 27.10.1927 (N0.904; D-no 1756/1926). Voimalaitoskanava. Rakennus- ja teollisuushistoriallisesti merkittävä.

Tarkastus: - toiminnassa oleva kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 4. Kissakosken voimalaitos. Vanha tehdasrakennus.

Numero: 45

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Metsästäjänlahden mylly, Vahvamäki.

Vesistö: 14.854

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 84, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 1884. Lopettanut toimintansa (1962). Vesilaitosluettelon (1962) mukaan: vesiratasmylly, rakennuksista vain myllyrakennuksen seinä ja katto paikoillaan; ei patoa eikä veden juoksua purossa.

Numero: 46

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Ritakorven mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 141, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 47

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Ripatinkosken ylämylly

Vesistö: 14.921

Omistaja/t: Kymi-Kymmene Oy

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 143.

Muita tietoja: Paikalla mylly 1840-luvulla: no. 15, ViHo 8.11.1845; katselmuskokous 11.8.1904.

Tarkastus: - myllyn perustukset
- uittokourun ja vanhan neulapadon jäännökset

Luokitusehdotus: 3

Numero: 48

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Hintikan ylämylly

Vesistö: 14.922

Omistaja/t: Joh. Kannonkoski, Hirvensalmi, Monikkala

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake, Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vuoraamaton, pitkänurkkainen vesimylly vanhan valtatie 5:n varrella. Toimintakuntoinen, nykyään sähköllä toimiva ylämylly. Alamyly sortunut korjauskelvottomaksi. Yksityiskäytössä. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: "rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto, Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - kts. ed., rakennusta kunnostettu
- lahonnut voimaränni
- raamisahan jäännökset
- koneistus säilynyt, sähkölaitos, 2 kiviparia, ryynintekokone
- pato kunnostettu v. 1986
- yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 49

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Kissakosken mylly

Vesistö: 14.922

Omistaja/t: Oy Kissakoski Ab, Hirvensalmi, Kissakoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 21, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Vesilaitosluettelon (1962) mukaan: voimalaitoksen vieressä, kaksi kiviparia, pahmari, ryynikone, lajittelija, turbiini. Toiminut sähköllä yli 20 vuotta.

Tarkastus: - myllyn rauniot

Luokitusehdotus: 3

Numero: 50

Kunta: Hirvensalmi

Kohde: Hintikan alamyly

Vesistö: 14.922

Omistaja/t: Johannes Kannonkoski, Hirvensalmi, Monikkala

Muita tietoja: Purettu.

Joroinen

Numero: 51

Kunta: Joroinen

Kohde: Liunan voimalaitos, mylly ja saha

Vesistö: 4.251

Omistaja: Joroisten kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 43, rakennekuvauslomake, vesilaitosluettelo (1962). Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984). Muita tietoja: Paikalla ollut vesimylly ja saha "ikimuistoisista ajoista". Voimalaa koskeva Mikkelin Lh:n päätös 23.2.1927, No. 233, D-no: 1532/1925.

Liunan eli Vääränkosken kaksiraaminen saha sai toiminta-privilegiot v. 1835. 1800-luvun puolivälissä sahalla oli parikymmentä työntekijää. Punamullattu voimalaitos ja myllyrakennus vuodelta 1923. Paikalla varastoja, pato ja uittorännejä sekä asuinrakennuksia. Itse saha paloi v. 1924 ja uusi saha perustettiin v. 1927 kauemmaksi. Perinteinen teollisuusmiljöö. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: "rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja valtakunnallisesti merkittävä". Seutukaavan suojelukohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - tulipalossa vaurioituneet rakennukset
- toimivat vesirakenteet

Luokitusehdotus: 2

Numero: 52

Kunta: Joroinen

Kohde: Enonjoen mylly

Vesistö: 4.241

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: "Myllyrakenteet ja patolaitteet purettu (9.7.1973 käyty)".

Numero: 53

Kunta: Joroinen

Kohde: Kuvansinkosken mylly

Vesistö: 4.264

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 53

Muita tietoja: Katselmuskokous v. 1918, rakennettu vuoden 1919 jälkeen. Purettu.

Numero: 54

Kunta: Joroinen

Kohde: Muurinkosken voimalaitos

Vesistö: 4.251

Omistaja:

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 82, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Aikaisempi vesilaitos rakennettu ennen vuotta 1797; Nro. 16, ViHO 13.11.1845. Myöhempi vesilaitos rakennettu v. 1924. "Lopettanut toimintansa, luukut purettu"; voimalaitos mainitaan Muurinkosken sillan rakennekuvauslomakkeessa.

Tarkastus: – pitkänurkkainen, hyväkuntoinen rakennus
– uomaa muutettu
– silta

Luokitusehdotus: 2

Numero: 55

Kunta: Joroinen

Kohde: Maaveden voimalaitos

Vesistö: 4.252

Omistaja/t: Liunan Voima Oy, Joroinen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 167, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Rakennettu 1957–1959.

Numero: 56

Kunta: Joroinen

Kohde: Pyykkikosken mylly

Vesistö: 4.

Omistaja: Enso-Gutzeit Oy, Helsinki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 94
Ei rakenteita.

Numero: 57

Kunta: Joroinen

Kohde: Lappalankosken mylly

Vesistö: 4.252

Omistaja/t: Joroisten kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 47

Muita tietoja: Tarkastus ja lupa v. 1865; karttaliitteitä. Purettu.

Juva

Numero: 58

Kunta: Juva

Kohde: Karijoen mylly (Sourun mylly), Summala

Vesistö: 4.175

Omistaja/t: Viitakosken Puuteollisuus

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 190, vesilaitoskansio nro 105 Viitakosken mylly –nimisenä, vesilaitosluettelo (1962).
Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Maaherranvirasto 2.4.1857; Katselmuskokous 8.10.1907; lupa 3.12.1908, No.1038. Toimii Viitakosken Puuteollisuus –nimisenä laitoksena. ISVO:n lupa 2/II/79,

19.1.1979. Uusittu v. 1945 sekä 1950-luvun lopulla. Yksiraaminen saha. Muutettu myöhemmin vehnämyllyksi.

Teollisuusmiljöö, joka on syntynyt alunperin v. 1854 perustetun vesimyllyn paikalle. Myllyrakennus vuodelta 1907, saha v:lta 1919 ja turbiini v:lta 1939. Etelä-Savon Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: paikallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä kohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – Karijoessa vanha, lyhytnurkkainen mylly- ja saharakennus (1907), nykyinen saha vastarannalla
 – silta, pato
 – vanhan myllyn osittain katettu voimakanava johdettu ylempää joen sivuitse
 – toimiva, yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 5. Karijoen mylly. Mylly- ja saharakennus.

Numero: 59

Kunta: Juva ja Mikkelin mlk.

Kohde: Inkilänkosken voimalaitos

Vesistö: 4.162

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro. 34, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Vesilaitos purettu. Vedellä vapaa virtaus.

Numero: 60
 Kunta: Juva
 Kohde: Kaitajoen mylly
 Vesistö: 4.122
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 28
 Muita tietoja: Lupa-anomus v. 1875, jolloin mylly oli jo toiminnassa, tarkastus 1876; myllyrakennuksen kuvaus; liitteinä asemapiirros ja kartta. Purettu.

Numero: 61
 Kunta: Juva
 Kohde: Hosionjoen mylly
 Vesistö: 4.116
 Omistaja/t: Toivo Kaipainen, Juva, Koikkala
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 81, vesilaitosluettelo (1962).
 Muita tietoja: Lupa myönnetty 22.10.1875.
 "Uittopadon sorruttua 1950-luvun alussa vesi syövyttänyt uomaa ja mylly jäänyt kuivalle maalle, jäljellä rauniot 2.5.1973."

Numero: 62
 Kunta: Juva
 Kohde: Hietakosken mylly
 Vesistö: 4.122
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 5, vesilaitosluettelo (1962).
 Muita tietoja: Vehmaisten kartanoon kuulunut mylly.
 Lupa-anomus ja katselmus 1883. kts. nro 90. Pato.

Numero: 63
 Kunta: Juva
 Kohde: Järvenpään mylly
 Vesistö: 4.176
 Omistaja: Nils Grotenfelt, Juva
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto
 Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, jäljellä perustus".

Numero: 64
 Kunta: Juva
 Kohde: Välijoen mylly
 Vesistö: 4.
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 147.
 Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 65
 Kunta: Juva
 Kohde: Simpeleen mylly
 Vesistö: 4.117
 Omistaja/t: Viljo Summanen, Kaskinkylä
 Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Numero: 66
 Kunta: Juva

Kohde: Konnusjoen mylly

Vesistö: 4.178

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 64.

Muita tietoja: Lupa myönnetty v. 1874; pärehöylä, sirkkelisaha, mylly; karttaliite. Purettu.

Numero: 67

Kunta: Juva

Kohde: Myllyjoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro:t 79, 80.

Muita tietoja: Katselmus v. 1879. kts. nro 89.

Numero: 68

Kunta: Juva

Kohde: Kopenen mylly

Vesistö: 4.176

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 62

Muita tietoja: Katselmus v. 1877, jolloin mylly oli jo toiminnassa; No. 627, ViHO 14.4.1891. Pato jäljellä.

Kuva 6. Losinkosken mylly. Mylly ja generaattorikoppi.

Numero: 69

Kunta: Juva

Kohde: Losinkosken mylly (Louhion mylly)

Vesistö: 4.163

Omistaja/t: Urho Hokkanen, Nuutilanmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 42, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Otettu käyttöön v. 1854, lupa v. 1856; muutoksia v. 1862, 1874.; generaattori v. 1922. Koneistukseen kuuluu kaksi kiviparia, kuorimakone, vasaramylly ja ryykinsärkijä. Myllyyn liittyy generaattorikoppi, mylläriin tupa ja aittarivi. Etelä-Savon Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: "rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - pitkänurkkainen mylly- ja saharakennus
- yhtenäinen kokonaisuus
- toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 1

Numero: 70

Kunta: Juva

Kohde: Vuorenmaan mylly ja saha

Vesistö: 4.253

Omistaja/t: P.V.Nieminen, Vuorenmaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Purettu.

Numero: 71

Kunta: Juva

Kohde: Siikakosken mylly (Rävynkosken mylly)

Vesistö: 4.161

Omistaja/t: Inkilän kartano

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lupa myönnetty 20.12.1872. Lopettanut toimintansa (1962).

Vedellä vapaa virtaus.

Numero: 72

Kunta: Juva

Kohde: Poikimajoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin arkisto, vesilaitoskansio nro 118, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 73

Kunta: Juva

Kohde: Polvijoen mylly

Vesistö: 4.176

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 74

Kunta: Juva

Kohde: Purholanjoen mylly

Vesistö: 4.116

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 97, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 75

Kunta: Juva

Kohde: Risulahdenpuron mylly

Vesistö: 4.111

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 142, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 76

Kunta: Juva

Kohde: Rävynkosken mylly

Vesistö: 4.161

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 136, vesirakennelomake.

Vesipiirin arkisto.

Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, patolaitteet purettu".

Numero: 77

Kunta: Juva

Kohde: Talvijoen mylly

Vesistö: 4.161

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 117

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 78

Kunta: Juva

Kohde: Rapionkosken vesilaitos (Rapion mylly)

Vesistö: 4.173

Omistaja/t: Evert Härkönen, Juva, Rapio

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 184, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Nykyisen myllyn ja sahan paikalla on ollut yhden kiviparin mylly ainakin jo v. 1812. Lupa uudelleenrakentamista varten 11.5.1912. Vuonna 1921 rakennettiin turbiini, toinen kivipari ja pärehöylä. Alunperin hirsinen vesimylly on jäänyt myöhempien laajennusten sisään. Muu rakentaminen 1940 ja 1950-lukujen vaihteessa. ISVO:n lupa 3/II/79, 5.3.1979. Etelä-Savon Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: paikallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - teollisuushistoriallinen kokonaisuus, sähkölaitoksena 1950-luvulle saakka
- uomaa muutettu, uusi silta
- toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 1

Numero: 79

Kunta: Juva

Kohde: Tyttöjoen (Tyttösiljanjoen) mylly (Koikkalan mylly)

Vesistö: 4.116

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 161, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Mylly perustettu v. 1842 siirtämällä aikaisemmin toiminut Metsämylly nykyiselle paikalleen. Vesiratasmyllyssä oli alunperin kaksi kiviparia ja puhdistuskivet. Mylly siirtyi v. 1856 Koikkalan hovin omistaneille Fabritiuksille. Vuonna 1914 koko mylly rakennettiin uudelleen ja rattaan tilalle vaihdettiin turbiini. Koneistusta lisätty myöhemmin. Jauhatus loppui vuonna 1960, minkä jälkeen mylly on ollut poissa käytöstä. Hirsisen myllyrakennuksen lisäksi paikalla on mm. lahonneet patolaitteet. Etelä-Savon Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - huonokuntoinen mylly- ja saharakennus
 - toiminut myllynä, sahana ja sähkölaitoksena
 - uittokourun jäännöksiä
 - säännöstely purettu

Luokitusehdotus: 2

Numero: 80

Kunta: Juva

Kohde: Alajoen mylly

Vesistö: 4.167

Omistaja/t: Kauko Avelin, Porrassalmenkatu 15 A, Mikkeli

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 10

Muita tietoja: Lupa-anomus v:lta 1865, haettu laillistettavaksi v. 1916. "Mylly palanut, patolaitteet hävinneet ja pato pahoin rappeutunut 8.8.74".

Numero: 81

Kunta: Juva

Kohde: Kilpolankosken mylly

Vesistö: 4.167

Omistaja/t: Kaarlo Paasonen, Juva Pekurila

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 23, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Länsihaarassa 1860-luvulla sijainnut mylly siirretty v. 1870 jälkeen itähaaraan. Muutoksia v. 1917. Katselmuskokous 30.5.1917.

"Mylly ja patolaitteet osittain purettu".

Numero: 82

Kunta: Juva

Kohde: Myllyjoen mylly

Vesistö: 4.176

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962)

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa (1962).

Numero: 83

Kunta: Juva

Kohde: Vehmaan mylly, Vehmaa

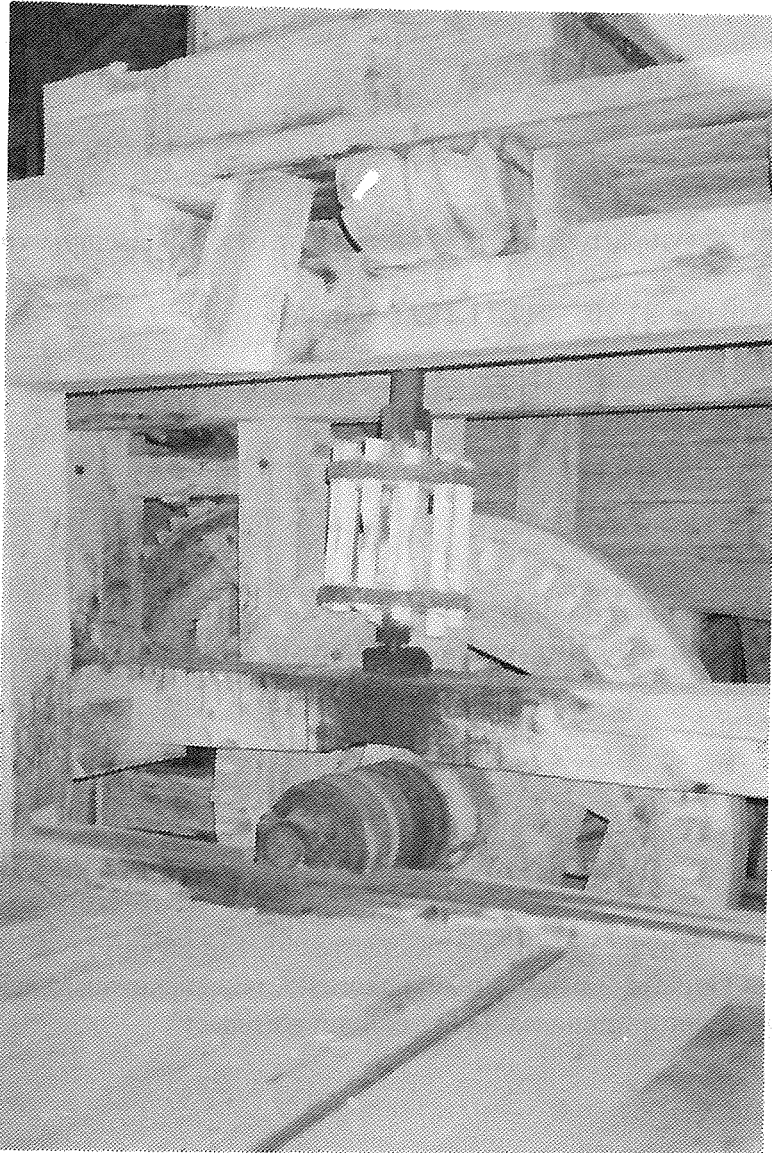
Vesistö: 4.177

Viitteet: Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984)

Muita tietoja: V. 1835 perustettu ja v. 1877 nykyiselle paikalleen siirretty vesimylly, joka jauhoi viimeksi 1910-luvulla. Myllyssä on kaksi kiviparia sekä ryynikivet. Hirsinen myllyrakennus on entistetty ja sisustettu museoksi. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - kunnostettu, lyhytnurkkainen myllyrakennus
- entistetty koneisto
- huonokuntoinen pato

Luokitusehdotus: 1

Kuva 7. Vehmaan mylly. Entistettyä koneistoa.

Jäppilä

Numero: 84

Kunta: Jäppilä

Kohde: Liukonkosken vesilaitos

Vesistö: 4.259

Omistaja/t: Jalmari Hynninen, Maavesi, Syvänsi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 153

Muita tietoja: Vireillepano 2.1.1950. Toimii sähkölaitoksena ISVO:n lupa 4/79, 8.3.1979.

Numero: 85

Kunta: Jäppilä

Kohde: Syvänsinjoen mylly

Vesistö: 4.259

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Vireille & lupa 1938-1941; Mikkelin Lh 31.5.1941, D1717, VI 1958/1938 III. Lopettanut toimintansa.

Kangaslampi

Numero: 86

Kunta: Kangaslampi

Kohde: Pisamajoen mylly

Vesistö: 4.216

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, aikaisempi viite. "Piirin arkistossa" III:2:5

Muita tietoja: Katselmuskokous 31.10. - 11.11.1892. Purettu.

Kangasniemi

Numero: 87

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Rauhasalmen mylly

Vesistö: 14.932

Omistaja/t: Albin Romon perikunta, Rauhajärvi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansion nro 91.

Muita tietoja: Mylly purettu.

Numero: 88

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Härkäkosken mylly

Vesistö: 14.962

Omistaja/t: E.,A. & O. Tiihonen ja Yrjö Romo, Kangasniemi, Kutemajärvi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, padot osittain sortuneet".

Numero: 89

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Vuojakosken saha ja mylly

Vesistö: 14.927

Omistaja/t: Edvard Pulkkinen, Kangasniemi, Vuojalahti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 15, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: No. 630, ViHO 29.5.1891. Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 25 %. Rakennettu 1870-luvulla. Rakennuttajana Reinikkalan sahan omistaja Julius Jung aluksi Mikkelin kasarmien rakentamistarpeita varten, myöhemmin kotitarvesahana. Toimi vesivoimalla vielä 1900-luvun alkukymmenellä. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - huonokuntoinen saharakennus
- uittokouru, voimaputki
- padon luukut lahonneet
- hoitamaton ympäristö

Luokitusehdotus: 2

Numero: 90

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Äkrykosken mylly

Vesistö: 14.926

Omistaja/t: Timo Pohja, 5200 Kangasniemi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Kohde nro 54, Etelä-Savon kulttuurimaisemainventointi 1989, Etelä-Savon Seutukaavaliitto Julkaisu 154:1989. Mikkeli 1989.

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa, mylly ja pato osittain sortunut"

Tarkastus: - kunnostettu myllyrakennus
- padot purettu 1960-luvulla
- kaunis maisemakokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 91

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Synsiönjoen mylly (Kokkoniemen mylly)

Vesistö: 14.926

Omistaja/t: Aati Luukkasen perik. /Toivo Halttunen, Kangasniemi, Synsiälä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake, lauttausasiat 57

Muita tietoja: "Synsiönjärven uittopapereissa myllyä koskevia tietoja".

Numero: 92

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Kurjen mylly

Vesistö: 14.925

Omistaja/t: Tapani Laitinen ym., Kangasniemi, Istruala

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 156, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Lh:n päätös 24.4.1857, No. 73. "Lopettanut toimintansa, mylly purettu, pato heikossa kunnossa."

Numero: 93
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Alajoen mylly
Vesistö: 14.962
Omistaja/t: Arvi Hänninen, Kangasniemi, Kutemajärvi
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 14
Muita tietoja: Katselmuskokous 19.5.1933; Maaherran päätös 9.9.1935 (No. 2753) koskien ehtoja, joilla "ikimuistoisista ajoista olemassa oleva mylly saadaan pitää paikoillaan".
"Pato ja myllyrakenteet hävinneet, uittokouru osittain jäljellä, vedellä vapaa virtaus".

Numero: 94
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Rutakosken mylly ja saha
Vesistö: 14.383
Omistaja/t: Taimensaari Ky, Kangasniemi
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 138, rakennekuvauslomake.
Muita tietoja: Katselmuskokous 19.10.1917; Maaherran lupa padon parantamiseksi 30.12.1918. Mylly lopettanut toimintansa. ISVO:n lupa kalankasvatuslaitokselle 60/I/79, 13.9.1979.

Numero: 95
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Halttulan ylämylly
Vesistö: 14.383
Omistaja/t: Mikkonen, 41500 Hankasalmi as., Rutakoski
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto
Muita tietoja: Rak.lupa/Maaherra 25.11.1932, No. 98, Juttu 2827/1931. Lopettanut toimintansa.

Numero: 96
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Halttulan alamyly
Vesistö: 14.383
Omistaja/t: Mv. Niilo Mehto, 41500 Hankasalmi as., Rutakoski
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto
Muita tietoja: "Toimii yhden talon sähkölaitoksena". Lopettanut toimintansa.

Numero: 97
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Kälkänjoen mylly
Vesistö: 14.951
Omistaja/t: J. Tuukkasen perikunta, Kangasniemi, Istruala
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto
Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 98
Kunta: Kangasniemi
Kohde: Hulikon mylly
Vesistö: 14.962
Omistaja/t: Aati Närvänen ym., Kangasniemi, Kutemajärvi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 1, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Toiminnassa ennen vuotta 1893, jolloin esitettiin myllyä koskeva valitus. Karttaliitteitä. Purettu.

Numero: 99

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Pölläkänjoen mylly

Vesistö: 14.

Omistaja/t: A.Nyholmin perikunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 95

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 100

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Rutakosken alamyly

Vesistö: 14.383

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 138.

Muita tietoja: "Mylly ja patolaitteet purettu, vedellä esteetön virtaus."

Numero: 101

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Petäsjoen mylly

Vesistö: 14931

Omistaja/t: Vilho Savolainen ym., Rauhajärvi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 103

Muita tietoja: "Ei ole enää olemassa".

Numero: 102

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Läsäkosken mylly

Vesistö: 14.931

Omistaja/t: Pohjola Oy, Helsinki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 68 Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Läänin maaherran päätös 31.5.1839. Alkuperäinen lupa 1839 jo tuolloin paikalla olleen myllyn ja sahan (enbladig sågverk) lisäksi perustaa kaksiraaminen saha, hakijoina kollegia-asesori Georg Fredrik Pistolekors ja kauppaneuvos Carl Rosenius. V. 1855 sahalla 10 työntekijää. Sahausoikeus oli aluksi 5000 tukkia. 1800-luvun lopulla saha seisoj useim. Useita omistajanvaihdoksia. Vesisaha oli läänin viimeisenä vesivoimaa käyttävänä sahana käytössä ensimmäiseen maailmansotaan saakka. 1900-luvun alussa saha sai höyrykoneen ja sen tuotanto laajeni. Paikalla on edelleen vuosisadan alun asunto-, konttori- ja varistorakennuksia. Läheiseen Myllysaareen rakennettiin vuosisadan alussa keskimäiseen koskeen myöhemmin kunnostettu voimalaitos, joka on edelleen toiminnassa. Vuosisadan alun teollinen yhdyskunta. Kokonaisuus luonnonkauniissa koskimaisemassa. Koskien yläpuolella on vuosina 1869-1870 Kyyveden laskemiseksi tehty Läsäkosken kaivanto. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

- Tarkastus: – Myllysaarella kunnostettu vesilaitosrakennus
 – toimivat vesijärjestelyt
 – muu kokonaisuus, kts. ed.
 – 1970-luvulla rakennetun uuden voimalaitoksen vieressä vanhan sahan perustukset

Luokitusehdotus: 1

Kuva 8. Läsäkosken mylly. Patorakenteet ja Myllysaaren vesilaitos.

Numero: 103

Kunta: Kangasniemi

Kohde: Sarvikosken mylly

Vesistö: 14.

Omistaja/t: Pekka Svinhuvud

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 129

Muita tietoja: Katselmuskokous 7.6.1893. Lopettanut toimintansa.

Kerimäki

Numero: 104

Kunta: Kerimäki

Kohde: Jalaksenkosken mylly

Vesistö: 4.236

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 33

Muita tietoja: Käytössä ennen vuotta 1870; lausuntokonsepti koskien lupaa saada edelleen käyttää paikalla sijainnutta myllyä. Lopettanut toimintansa.

Numero: 105

Kunta: Kerimäki

Kohde: Huuhukosken mylly

Vesistö: 4.236

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Katselmuskokous 20.9.1928

"Mylly lopettanut toimintansa, kaikki patolaitteet hävinneet".

Numero: 106

Kunta: Kerimäki

Kohde: Raikuun mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 93

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 107

Kunta: Kerimäki

Kohde: Vehkakosken mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 157

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 108

Kunta: Kerimäki

Kohde: Pärpän mylly

Vesistö: 4.124

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 83

Muita tietoja: Uudelleenrakentamislupa 1900. "Mylly lopettanut toimintansa, kaikki patolaitteet hävinneet".

Numero: 109

Kunta: Kerimäki

Kohde: Myllyjojan mylly

Vesistö: 4.124

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 71

Muita tietoja: Toiminnassa ennen vuotta 1868 (katselmus). Purettu.

Numero: 110

Kunta: Kerimäki

Kohde: Matkakosken mylly

Vesistö: 4.236

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 86

Muita tietoja: Anomus ja katselmus 1868, koskien jo toiminnassa ollutta myllyä.

"Mylly lopettanut toimintansa, myllyrakennus purettu, pato osittain hävinnyt, lahoamistilassa".

Numero: 111

Kunta: Kerimäki

Kohde: Myllyjoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansiot nro:t 78, 139

Muita tietoja: Toiminnassa ennen vuotta 1897 (katselmus). Lopettanut toimintansa.

Numero: 112

Kunta: Kerimäki

Kohde: Karviinjoen mylly

Vesistö: 4.311

Omistaja/t: Simo Turtiainen, Raikuu

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 104.

Numero: 113

Kunta: Kerimäki

Kohde: Kolvosenjoen ylämylly

Vesistö: 4.297

Omistaja/t: Erkki Nousiainen, Makkola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 15

Muita tietoja: Katselmus 1908; paikalla on ollut vuodesta 1870 alkaen mylly ilman asianmukaista vahvistusta; mahdollisesti jo v. 1858.

"Mylly lopettanut toimintansa, padon sulkuaitteet purettu, maapato osittain jäljellä".

Mikkeli

Numero: 114

Kunta: Mikkeli

Kohde: Hauskan mylly (Rouhialan puron mylly)

Vesistö: 4.153

Omistaja:

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 140

Muita tietoja: Alunperin kotitarvemylly. Rakennuttanut Kapteeni Karl Johan von Fieandt v. 1756-1757.

Lisärakennusvaihe 1788-90, ja mylly muutettiin veromyllyksi yhdellä kiviparilla vuonna 1799.

Ansiojauhatuksen aloitti sotakomissaari Kristian Franck. Useita muutoksia.

Mylly ja pato edelleen toimintakunnossa.

"Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Kts. Hannele Wirilander, Mikkelin pitäjän historia vuoteen 1865, Mikkeli 1982, s. 446.

Tarkastus: - uusitut rakennukset
- toimivat vesirakenteet
- yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 115

Kunta: Mikkeli

Kohde: Urpolanjoen alamyly
Kts. nro. 116

Numero: 116

Kunta: Mikkeli

Kohde: Urpolanjoen ylämyly

Vesistö: 4.152

Omistaja: Mikkelin kaupunki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, Etelä-Savon Seutukaa-
valiitto (1984).

Muita tietoja: Entinen vesimyly ja mylläriin tupa, jossa toimii kalanviljelylaitos.
Urpolan myly merkitty v. 1984 vahvistettuun seutukaavaan (SU1)

"Paikallisesti, rakennushistoriallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä" (Etelä-Savon
rakennusperintö. (Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Etelä-Savon Seutukaa-
valiitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - säilytettävä kokonaisuus

Luokitusehdotus 1

Numero: 117

Kunta: Mikkeli

Kohde: Hanhilammen mylly

Vesistö: 4.153

Omistaja:

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 8

Muita tietoja: Emolan mylläri Antti Laitisen rakentama v. 1864. Karttaote v:lta 1866,
johon on merkitty valmiit myllyrakenteet.

Kts. Erkki Kuujo, Entisajan Mikkeli 1838-1917, Mikkeli 1971, s. 161.

Tarkastus: - patorakenteita

Luokitusehdotus: 3

Numero:118

Kunta: Mikkeli

Kohde: Rouhialan mylly

Vesistö: 4.153

Kts. nro 114

Noin 0,5 km Hauskan myllyltä yläjuoksuun Emolan ratsutilaan kuuluneen ja ainakin
jo v. 1749 toimineen jauhomyllyn paikka.

Pato 1783. Vuonna 1945 rakennettu mylly purettu 1966-1968.

Säilyttävä asemakaava valmisteilla.

Mikkelin mlk.

Numero: 119

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Suinijoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro
124

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 120

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Särkiojan mylly

Vesistö: 4.153

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 186

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 121

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Kontusenjoen mylly

Vesistö: 4.115

Omistaja/t: Lauri Purhonen, Väänälä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 63

Muita tietoja: Toiminnassa jo ennen vuotta 1880, jolloin paikalla suoritettiin tarkastus. Lopettanut toimintansa.

Numero: 122

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Ylätjoen mylly

Vesistö: 14.929

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansiot nro: 145, 146

Muita tietoja: Katselmuskokous 17.7.1889

"Lopettanut toimintansa, patolaitteet hävinneet".

Numero: 123

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Korpikosken mylly ja saha

Vesistö: 14.929

Omistaja/t: Ilmari Tuhkalainen, Mikkeli, Jukolankatu 17

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 61, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Talollisen Jaakko Kekkonen v. 1844 rakentama veromylly, johon kuului kaksi kiviparia ja sihtilaitos. Saha lisätty myöhemmin. Seudulla jo harvinainen myllykokonaisuus käsittää vuoraamattoman, pitkänurkkaisen myllyrakennuksen, entisen myllärin tuvan, talousrakennuksia ja konttorin. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, paikallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä kohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984). Kohde nro 56, Etelä-Savon kulttuurimaisemainventointi 1989, Etelä-Savon Seutukaavaliitto, Julkaisu 154:1989. Mikkeli 1989.

Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 20 %
kts. Wirilander 1982.

Tarkastus: - rakennukset, kts. ed.
- hoidettu kokonaisuus
- toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 1

Numero: 124

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Parkkilankosken mylly

Vesistö: 4.115

Omistaja/t: Tuomas HUUHTANEN

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 115, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: No. 30, ViHO 3.4.1848. Luutnantti Gustaf Järnefeltin 1800-luvun alkuvuosina perustama kahden kiviparin mylly. Vuoraamaton, satulakattoinen ja lyhytnurkkainen myllyrakennus. Säilynyt alkuperäisenä. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Kts. Wirilander 1982.

Tarkastus: - rakennukset, kts.ed.

- alkuperäiseen luonteeseen sopivat vesijärjestelyt

- hyvin säilynyt, monipuolinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 125

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Kuohuvanjoen mylly

Vesistö: 4.151

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 55

Muita tietoja: Siirretty nykyiselle paikalleen vuoden 1870 jälkeen. Lopettanut toimintansa.

Numero: 126

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Myllyjoen mylly (Visulahden mylly)

Vesistö: 4.155

Omistaja/t: Velj. Pulkkinen, Mikkeli, Visulahti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 75

Muita tietoja: Paikalla alunperin kotitarvemylly. Vuonna 1794 rakennettiin v. 1801 verollepantu yhden kiviparin mylly. Ansiojauhatuksen aloitti kenraalimajuri Georg Henrik Jägerhorn. Lausuntopyyntö lääninkansliasta (10.6.1869) koskien maanmittari ja hovineuvos H.J.Ehnbergin perillisten hakemusta (ilmeisesti v:lta 1868) "att få bibehålla en i Myllyjoki bäck för längre tid sedan anlagd ... vatten tullmjölqvarn." Lopettanut toimintansa.

kts. Wirilander 1982.

Numero: 127

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Höytijoen mylly

Vesistö: 4.158

Omistaja/t: Mikko Rahikainen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 171

Muita tietoja: Katselmuskokous 25.7.1924. Lopettanut toimintansa.

Numero: 128

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Puhin mylly

Vesistö: 4.929

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, pato ja myllyrakenteet hävinneet".

Numero: 129

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Harjunmaan mylly (Pesäjärven mylly)

Vesistö: 14.924

Omistaja/t: K. Merenheimo, Mikkeli

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 11, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Lupa anottu v. 1879. Lopettanut toimintansa.

Kuva 9. Harjukosken mylly. Mylly- ja patorakenteet.

Numero: 130

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Harjukosken mylly

Vesistö: 14.939

Omistaja/t: Mikkelin mlk

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 7, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Harjujärven ja Kyyjärven välisessä Harjukoskessa toimi jo 1700-luvulla Pullialanniemen jalkamylly, joka jauhoi kotitarpeiksi ja lopetti toimintansa v. 1865. Nykyinen mylly rakennettiin kylän yhteismyllyksi 1870-luvulla ja se toimi 1970-luvulle saakka. Alkuperäisessä asussaan säilyneet rakennukset ja laitteet ovat nykyään museona. Myllykokonaisuuteen kuuluu myllyrakennuksen lisäksi mylläriin

tupa, kaksi aittaa, savusauna ja paja. Kaikki ovat vuoraamattomia hirsirakennuksia. Myllyn koneisto on tehty kokonaan puusta. Vesirataan halkaisija on lähes 4 metriä. Huomattava rakennushistoriallinen arvo rakennustekniikkansa ansiosta. Koko alue on merkittävä maisemakokonaisuus alkuperäisen rakennuskantansa ja ympäristönsä vuoksi. Seutukaavan suojelukohde. Seutukaavan luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984). Kohde nro 53, Etelä-Savon kulttuurimaisemainventointi 1989, Etelä-Savon Seutukaavaliitto. Julkaisu 154:1989. Mikkeli 1989.

Asiakirjojen liitteinä laveeratut asemapiirroksat. Anomukset v:lta 1868.

Kts. Wirilander 1984.

Tarkastus: – pitkänurkkainen, maalaamaton myllyrakennus, pärekatto
 – entistetty puinen koneisto, myllyratas
 – kunnostettu pato, toimivat vesirakenteet
 – yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 131

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Makonjoen mylly

Vesistö: 4.152

Omistaja/t: Hannes Hynönen, Vati

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 89

Muita tietoja: Vuoden 1877 jälkeen, jolloin paikalla aloitettiin kanavan rakentaminen.

Asemapiirros ja kartta.

"Mylly lopettanut toimintansa 1940-luvulla, patorakenteet osittain hävinneet".

Numero: 132

Kunta: Mikkelin mlk

Kohde: Sahijoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 131

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Mäntyharju

Numero: 133

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Voikosken voimalaitos

Vesistö: 14.913

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 151. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: 1700-luvulla kosken molemmilla rannoilla sahat. Teollisuuslaitoksia v. 1909, voimalaitos 1910-luvulta.

Perustamislupa LH 22.1.1923, No. 32, D-no 485/1909

Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – toimiva teollisuushistoriallinen kokonaisuus
Luokitusehdotus: 1

Numero: 134

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Tuustaipaleen mylly

Vesistö: 14.914

Omistaja/t: V. Knaapilan perik. Tuustaipale

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansiot nro:t 74, 160, 174, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vanha myllypaikka, johon Abraham Argillander rakennutti 1760-luvulla Koskenkosken eli Tuuskosken myllyn. Aiemmin paikalla oli myös kylän kotitarve-mylly. Vesimylly jäi kuiville 1830-luvulla, kun Tuustaipaleen kanavaa rakennettiin. Uuden uoman rakentamisen jälkeen mylly sai jäädä lähes alkuperäiselle paikalleen. Sotien välisenä aikana Tuuskoskessa toimi myös saha.

"Vuoraamaton, hirsinen myllyrakennus edustaa harvinaista rakennus- ja ympäristötyyppiä". "Rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde" (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

"Toimii sähköllä". Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 20 %.

Suojelukohde.

Tarkastus: – punamullattu, lyhytnurkkainen myllyrakennus, peltikatto, kts. ed.
– sähkökäyttöinen kivipari
– muuttuneet vesijärjestelyt, virtaus myllyn ohi

Luokitusehdotus: 2

Numero: 135

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Volan mylly ja sähkölaitos

Vesistö: 14.916

Omistaja/t: Tauno Kyyhkynen, Mäntyharju, Karankamäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: No. 322, ViHO 6.11.1875

"Mylly palanut 1960-luvulla, rakennettu sähkövoimalaitos".

Vanha myllynpaikka. Jäljellä myllypato ja v. 1939 rakennettu uittoruuhi. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde. (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – vanha myllynpaikka, pato, uittorakenteita

Luokitusehdotus: 3

Numero: 136

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Juosalankosken mylly

Vesistö: 14.916

Omistaja/t: Herman Vanhatalo, Karankamäki, Juosala

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 170, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Katselmuskokous 16.8.1907; ML:n kuvernöörinvirasto 14.5.1910, No. 671, Juttu 603/1906 –hakijalle oikeus rakentaa tullijauhomylly mainittuun koskeen.

"Mylly palanut 1950 -luvulla, pato jäljellä".

Numero: 137

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Ruotimon (Ruotimonkosken) mylly

Vesistö: 14.976

Omistaja/t: Unto, Heikki ja Reijo Partio, Ruotimo

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Tarkastus: - myllyrakennus säilynyt
- muuttuneet vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 2

Numero: 138

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Tainionkosken mylly (Tainan mylly)

Vesistö: 14.978

Omistaja/t: Raimo Klen, Taina, Mäntyharju

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 181, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vanhan vesimyllyn paikka ja entinen jauhomylly. Ensimmäinen mylly rakennettiin paikalle 1700-luvun puolivälissä kosken länsirannalle. Vuonna 1817 rakennettiin mylly itärannalle. Paikalla toimi 1800-luvulla vesisaha, joka purettiin v. 1890 järvenlaskun ja koskenperkauksen takia. Samalla mylly rakennettiin uudelleen turbiinikäyttöiseksi. Kaksikerroksinen, vuoraamaton myllyrakennus. Seutukaavan luonnonsuojelualue. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde.

Tarkastus: - hyväkuntoinen, lyhytnurkkainen, vuoraamaton myllyrakennus, peltikatto
- uusittu 1930-luvulla
- aikaisemmin raamisaha, turbiini ennen v. 1930
- uittokourun jäännökset
- pato uusittu, toimivat vesijärjestelyt
- suhteellisen yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 139

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Koskenkosken mylly

Vesistö: 14.915

Omistaja/t: Tauno Piira, Nurmaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 60, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Myllyrakennus palanut 1970-luvulla.

Numero: 140

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Rauniopohjan vesilaitos

Vesistö: 14.915

Omistaja/t: Voikoski Oy, Voikoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 90, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Alkuperäinen lupa vesilaitosta varten v. 1859. Katselmuskokous 22.3.1932, uudelleenrakentamislupa LH 30.8.1933, No. 971, D-no 14/1932.

"Vesilaitos purettu, pato jäljellä, kunto hyvä".

Numero: 141

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Puhinkosken mylly

Vesistö: 4.143

Omistaja/t: Mv. Paavo Kasurinen, Karikko, p. 30174

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Kuva 10. Puuskankosken mylly. Kahdet kiviparit.

Numero: 142

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Puuskankosken mylly

Vesistö: 14.914

Omistaja/t: Mikkelin kaupunki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Sipi Paakkarin ja Tuomas Nirosen 1860-luvulla rakentama kotitarve-mylly. Alkuperäisenä säilynyt, harvinainen rakennustyyppi (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – kunnostettu, punamullattu myllyrakennus
 – perusta ja katto uusittu
 – entistetty koneisto: myllyratas, 2 jauhokiviparia, ryynikivipari
 – uomaa muutettu, mylly kuivilla, silta
 – yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 143

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Teppomylly

Vesistö: 14.918

Omistaja/t: Antti Paasosen perilliset

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 166, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: "Mylly purettu, pato jäljellä".

Rakennekuvauslomakkeen mukaan raunioina.

Numero: 144

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Lovaskosken mylly

Vesistö: 4.144

Omistaja/t: Jakokunta – vuokrattu Uno Kääpä, Partsimaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 38, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Katselmuskokous 8.4.1931. Toimituskirja: ".... Lovaskoskessa on ollut ikimuistoisista ajoista saakka jakokunnan yhteinen mylly; Katselmuksen toimituskirja koskee anomusta saada uusia vesilaitos. Vanha myllynpaikka ja pieni kotitarvemylly, jossa on myös toiminut saha (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – rakennus 1880-luvulta, useita muutoksia ja lisäyksiä
 – turbiini v. 1919
 – kaksi kiviparia, kuorimakone
 – noin 80 metriä pitkä lahonnut voimapatki, pudotus noin 7,2 m
 – kalanviljelylaitos
 – miljöökokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 145

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Pyhäkosken mylly

Vesistö: 14.971

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 178

Muita tietoja: "Mylly lopettanut toimintansa, patorakenteet hävinneet".

Numero: 146

Kunta: Mäntyharju

Kohde: Kierojoen mylly

Vesistö: 14.978

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 24
 Muita tietoja: Alkuperäinen lupa v. 1869, mylly siirretty nykyiselle paikalleen v. 1890.
 Tarkastus v. 1920; perustettu v. 1868 ?

"Mylly lopettanut toimintansa 1930-luvulla, kaikki pato- ja myllyrakenteet hävinneet".

Pertunmaa

Numero: 147

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Lääninmylly

Vesistö: 14.917

Omistaja/t: Jakokunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.
 Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vanha myllypaikka, jossa on ollut kaksi vierekkäistä jauhomyllyä (Lääninmylly ja Pankakosken mylly). Nykyisin paikalla oleva Lääninmylly lienee rakennettu 1860-luvulla kylän 10 talon yhteiseksi kotitarvemyllyksi (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

"Lopettanut toimintansa, pato osittain sortunut".

Tarkastus: - osittain purettu lyhytnurkkainen mylly- ja saharakennus, peltikatto
 - uittokourun jäännöksiä
 - ränsistynyt ympäristö

Luokitusehdotus: 2

Numero: 148

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Pinnun mylly

Vesistö: 14.913

Omistaja/t: Niilo Vahlman, Pertunmaa, Lahnaniemi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 31, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Alkuperäinen maaherranviraston lupa myllyn rakentamiseksi 30.5.1836; Myllylaitos ... sille paikalle Savonhartosen järven ja Suurlahden välille, jossa Lahnaniemen kylänmiehillä on ollut yhteinen, mutta jo noin 40 vuotta sitten hävitetty härkinmylly..."

Lh:n lupa säilyttää ko. laitos päiv. 9.10.1961, No. 2722, D-no 4145/d. 79/50.

"Lopettanut toimintansa".

Tarkastus: - vanha myllypaikka, useita rakennusvaiheita
 - nykyinen rakennus 1940-50 -lukujen vaihteesta
 - uittokouru purettu, vesijärjestelyt muuttuneet

Luokitusehdotus: 3

Numero: 149

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Anetun mylly

Vesistö: 14.176

Omistaja/t: Lauri Lahtinen, Pertunmaa, Kuortti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 12
 Muita tietoja: Vesilaitosasiakirjoissa muutostöiden (1938) kustannusarvio ja piirustuksia. Purettu.

Numero: 150

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Kannonlahden (Kannonjoen) mylly

Vesistö: 14.175

Omistaja/t: Väinö Seppälä, Pertunmaa, Anettu

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 155

Muita tietoja: ML:n maaherran lupa 24.10.1856.

- Tarkastus:
- pitkänurkkainen, maalaamaton myllyrakennus alkuperäinen
 - pärekatto uusittu v. 1984, ajosilta sortunut
 - koneisto osin tallella, kaksi kiviparia, entinen sähkölaitos
 - viimeksi käytössä 1960-70-lukujen vaihteessa
 - uittokourut hävinneet
 - pato uusittu v. 1984
 - maisemallisesti yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 11. Kannonlahden mylly. Myllyrakennus.

Numero: 151

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Pankalammin mylly (Pankakosken mylly)

Vesistö: 14.917

Omistaja/t: A.Paloniemi ja A. Ripatti, Pertunmaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa, pato osittain sortunut". Kts. nro 149 (Pertunmaa, Lääninmylly) kts. nro 148.

Numero: 152

Kunta: Pertunmaa

Kohde: Iivarin mylly

Vesistö: 14.855

Omistaja/t: Ossi Suuronen, Pertunmaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Myllyrakenteet purettu.

Pieksämäen mlk.

Numero: 153

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Haapakosken voimalaitos

Vesistö: 14.792

Omistaja/t: Haapakosken Tehdas Oy, Haapakoski as.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Numero: 154

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Niskakosken mylly

Vesistö: 14.936

Omistaja/t: Hilda Markkanen, Kuopiontie 23, Pieksämäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto. Purettu.

Numero: 155

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Kuikkalanjoen mylly

Vesistö: 4.258

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 56

Muita tietoja: Rakennuslupa anottu v. 1894. Lopettanut toimintansa.

Numero: 156

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Siilinmylly ja saha

Vesistö: 14.935

Omistaja/t: H.J. Roschierin perikunta, Pieksämäki, Siilinmylly

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 169, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Katselmuskokous 3.8.1908.

Rakennusryhmään kuuluu mylly, sähkölaitos, saha, höyläämö, riihi, navetta, myllytupa, piha-aitta, kellari ja lautavarasto. Vuoraamaton, lyhytnurkkainen myllyrakennus, muut rakennukset tiili- ja puurakenteisia. Historiallinen teollisuusympäristökokonaisuus. Seutukaavan suojelukohde. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

- Tarkastus: - rakennuskanta, kts. ed. huonokuntoinen saharakennus
 - toimivat vesijärjestelyt, silta
 - hyväkuntoinen pato
 - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 157

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Pyhäluoman mylly

Vesistö: 14.934

Omistaja/t: Seppo ja Urpo Häkkinen, Neuvola, Pieksämäen mlk.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Edelleen käytössä oleva mylly ja saha 1900-luvun alusta. Myllyrakennus osittain hirsi- ja osittain lautarakenteinen. Myllykokonaisuuteen kuuluu myös tupa ja kaksi aittaa. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

- Tarkastus: - rakennukset, kts. ed.
 - vasaramylly, yksi kivipari, kaksi kuorimakonetta, ryynimankeli
 - toimintakunnossa (sähköllä)
 - alkuperäinen lupa v. 1858
 - toiminut sähkölaitoksena v:sta 1928 1940-luvulle
 - toimivat vesijärjestelyt, pato kunnostettu
 - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 158

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Siilinkosken mylly

Vesistö: 14.935

Omistaja/t: Kalevi Manninen, Pieksämäki, Vilhula

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 125

- Tarkastus: - hyväkuntoinen, pitkänurkkainen myllyrakennus
 - pärekatto, yläosa lautavuorattu, perusta uusittu
 - huonokuntoinen saharakennus
 - betonivahvisteinen pato
 - osin yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 159

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Porsaskosken mylly ja saha

Vesistö: 14.934

Omistaja/t: R.Suomalaisen perikunta, Pieksämäen mlk, Porsaskoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

- Tarkastus: – komea, kaksikerroksinen saharakennus (1910–1920 l.), lautavuorattu
 – saha poistettu käytöstä, entinen sähkölaitos
 – jauhatusta 1980-luvulla, koneisto tallella
 – betonivahvisteinen pato, toimivat vesijärjestelyt, silta
 – uittokouru, sahalla oma uomansa
 – kunnostusta kaipaava yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Kuva 12. Porsaskosken mylly ja saha. Mylly- ja patorakenteet.

Numero: 160

Kunta: Pieksämäen mlk

Kohde: Paltasenoen mylly

Vesistö: 14.936

Omistaja/t: J.Puttonen, Mäntyharju

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 116.

Muita tietoja: Alkukokous 19.12.1930, katselmuskokous 29.1.1931. Lopettanut toimintansa.

Punkaharju

Numero: 161

Kunta: Punkaharju

Kohde: Susikosken mylly

Vesistö: 4.188

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 120

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 162

Kunta: Punkaharju

Kohde: Putikonjoen mylly

Vesistö: 4.125

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio no. 96, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Katselmuskokous 14.9.1891. "Jäljellä kivistä ja betonista tehty pato", rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 0 %.

Numero: 163

Kunta: Punkaharju

Kohde: Petäjäjoen mylly

Vesistö: 4.188

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 110.

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 164

Kunta: Punkaharju

Kohde: Putikon saha

Vesistö: 4.125

Viitteet: Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984)

Muita tietoja: Alkuperäinen saha vuodelta 1775, siirretty v. 1885 höyryvoimalla käyväksi. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja valtakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - teollisuushistoriallinen kohde
- vesijärjestelyt toissijaisia

Luokitusehdotus: 3

Numero: 165

Kunta: Punkaharju

Kohde: Puhakan mylly, Särkilahti

Vesistö: 4.121

Omistaja/t: Veikko Punnonen, Putikko Puhakka

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 173, rakennekuvauslomake

Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Esillä 1957-1960. Lupa vesilaitoksen ja säännöstelypadon pitämiseen LH 14.5.1960, D1554, D-no. 725/D.79/51.

Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 60 %. Edelleen toimiva vesimylly ja -saha. Perinteisiä teollisuusrakennuksia. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

- Tarkastus:
- pitkänurkkainen, punamaalattu myllyrakennus
 - kaksi kiviparia, kuorimakone, entinen sähkölaitos, saha rakennettu sotien jälkeen
 - puinen voimaränni, uittokouru
 - toimivat vesijärjestelyt, kivirakenteinen pato uusittu sotien jälkeen
 - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 13. Puhakan mylly. Mylly ja puinen voimaränni.

Numero: 166

Kunta: Punkaharju

Kohde: Hirvikosken mylly

Vesistö: 4.121

Omistaja/t: Jukka Pulkkinen, Sääminki, Hirvikoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 163, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Uusittu v. 1934

Puumala

Numero: 167

Kunta: Puumala

Kohde: Varpasenjoen mylly

Vesistö: 4.112

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 159

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 168

Kunta: Puumala

Kohde: Säynätlahden mylly

Vesistö: 4.112

Omistaja/t: Unto Luukkonen, Hurissalo, Piskola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 183, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: No. 108, ViHO 12.5.1862; No. 316 ViHO 8.10.1875.

- Tarkastus:
- pitkänurkkainen, maalaamaton myllyrakennus, uusittu katto
 - toimiva sähkölaitos
 - uittokouru, voimaränni
 - toimivat vesijärjestelyt, betonipato
 - ränsistynyt kokonaisuus, kuitenkin säilyttämisen arvoinen

Luokitusehdotus: 2

Kuva 14. Säynätlahden mylly. Mylly- ja saharakennus.

Numero: 169

Kunta: Puumala

Kohde: Kelkkalahden mylly

Vesistö: 4.121

Omistaja/t: Esko Luukkonen, Sulkava, Keriniemi

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa".

Numero: 170
Kunta: Puumala
Kohde: Kyllölänjoen mylly
Vesistö: 4.121
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, "Piirin arkisto"
/Itä-Suomen v.o.
Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 171
Kunta: Puumala
Kohde: Pitkänpohjanojan mylly
Vesistö: 4.121
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 100
Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 172
Kunta: Puumala
Kohde: Myllyjoen mylly
Vesistö: 4.112
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 76
Muita tietoja: Katselmus v. 1886, jolloin mylly oli jo toiminnassa. Lopettanut toimintansa.

Numero: 173
Kunta: Puumala
Kohde: Matalalahdenpuron mylly
Vesistö: 4.112
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 87, rakennekuvauslomake
Muita tietoja: Katselmus v. 1876 rakentamista varten. Asemapiirros. Lopettanut toimintansa.

Numero: 174
Kunta: Puumala
Kohde: Kalpjärven mylly
Vesistö: 4.112
Omistaja/t: Juha Vidman
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 26, rakennekuvauslomake
Muita tietoja: Anomus v. 1866, tarkastus v. 1866, lupa v. 1870.
Liitteenä laveerattu kartta. Lopettanut toimintansa.

Numero: 175
Kunta: Puumala
Kohde: Talkoojanpuron mylly
Vesistö: 4.117
Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 176
Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 176

Kunta: Puumala

Kohde: Kylliöjärvenpuron mylly

Vesistö: 4.112

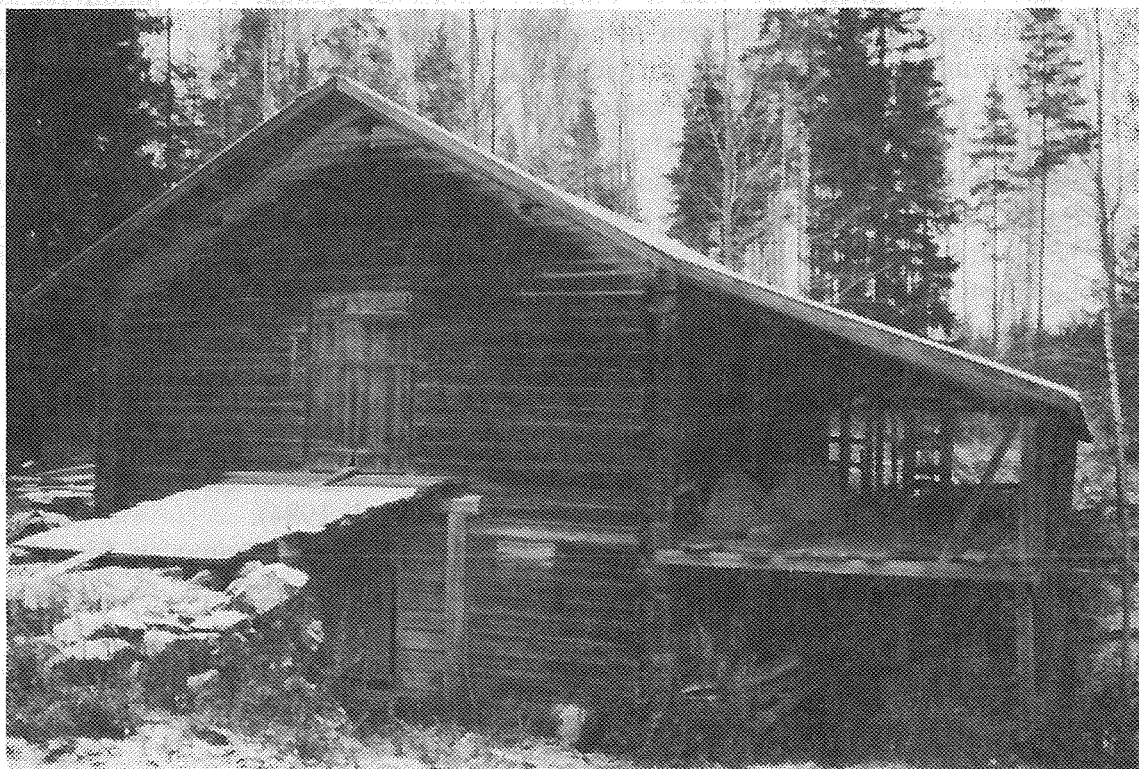
Omistaja/t: Onni Lempiäinen, Puumala, Luukola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 51, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Katselmus v. 1872 vesilaitoksen suunniteltua rakentamista varten.

- Tarkastus:
- hyväkuntoinen, pitkänurkkainen myllyrakennus (1904)
 - turbiini, kivipari, ryynikone, raamisaha, aikaisemmin myös sähkölaitos
 - toimii edelleen kotitarvemyllynä
 - pato, toimivat vesijärjestelyt
 - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 15. Kylliöjärvenpuron mylly. Mylly- ja saharakennus.

Numero: 177

Kunta: Puumala

Kohde: Lieviskän saha

Vesistö: 4.127

Omistaja/t: Uuno Hinkkanen, Puumala, Lieviskä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Lieviskän koskessa saha 1770-80 -luvulta vuoteen 1870. Sittemmin useita kotitarvemyllyjä, mm. v. 1830 Hannu Kokin perustama. Kokin pato häytti Sulkavan Lohikoskella toimineen tamppimyllyn toimintaa. Uusi mylly rakennettu v. 1853. Paikalla toimi mylläri vielä v. 1952.

Katselmuskokous 1.6.1899.

Kts. Pajunen Matti, Huttunen Veikko & Sivonen Tuovi, Puumalan historia II. Puumalan vaiheet Turun rauhasta nykyaikaan. Pieksämäki 1967.

Tarkastus: – hyväkuntoinen, lyhytnurkkainen, punamullattu saharakennus
– toimivat vesijärjestelyt, uittokouru, voimakanava
– yhtenäinen kokonaisuus
– kaikki rakenteet paloivat v. 1991

Luokitusehdotus: 2

Numero: 178

Kunta: Puumala

Kohde: Miettulan saha (Sahanlahti)

Vesistö: 4.117

Viitteet: Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984)

Muita tietoja: Miettulan saha perustettiin v. 1765 Partalan rusthollin maille kruunuvouti Johan Wilhelm Meinanderin toimesta. Tarkastus jouluk. 1766, jolloin paikalla oli yksiraaminen ja 9-teräinen hienosaha sekä osat toista raamia varten. Sahasta kehittyi maakunnan ensimmäinen vientisaha. Toimi aluksi paikallista tarvetta varten. Meinandereiden omistuksessa vuoteen 1816. Säännölliset tiedot toiminnasta vasta 1850-luvulta. Myöhempiä omistajia mm. kauppaneuvos Andreas Jaenisch, Hackman & Co. ja Paul Wahl & Co. Vuonna 1910 saha siirtyi Enso-Gutzeit Oy:n omistukseen. Sahan yhteyteen perustettiin 1850-luvulla mylly ja v. 1876 vesisahan rinnalle perustettiin samalle alucelle yksiraaminen ja 10-teräinen höyrysaha. Sahan ympärille muodostui teollisuusyhdyskunta ja 1900-luvun alussa sahalla työskenteli kymmenkunta työmiestä. Vuoden 1910 jälkeen saha toimi lähinnä kotitarvesahana ja toiminta lakkasi lopullisesti 1920-luvun alkupuolella.

Jäljellä uittorännejä ja rattaita. Patorakenteet muutettu 1970-luvulla.

Seutukaavan suojelukohde. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Kts. Pajunen Matti, Huttunen Veikko & Sivonen Tuovi, Puumalan historia II. Puumalan vaiheet Turun rauhasta nykyaikaan. Pieksämäki 1967.

Meinander, Nils Vesisahan tarina. Helsinki 1945.

Poppius, Liisa, Teittinen, U.K., Huttunen, Veikko Juvan historia. Pieksämäki 1957.

Tarkastus: – uittokourujen jäännöksiä
– teollisuushistoriallinen kohde

Luokitusehdotus: 3

Rantasalmi

Numero: 179

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Hiltulan mylly

Vesistö: 4.212

Omistaja/t: H.Tiainen, Hiltula

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansiot nro: 4, 133

Muita tietoja: Lupa anottu, katselmuskokous 12–13.6.1893."Mylly lopettanut toimintansa, mylly ja patorakenteet hävinneet, lukuunottamatta maapatoa."

Numero: 180

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Kolkonjoen mylly

Vesistö: 4.242

Omistaja/t: Markku Dillström

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Edelleen käytössä oleva vanha vesimylly ja saha, johon asennettiin turbiini 1930-luvulla.

Katselmuskokous 17.7.1945, LH:n lupa 18.11.1947, No. D214, D-no 779/D. 79/40. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - mylly, saha, sähkölaitos
- uittokouru
- silta
- toimivat vesijärjestelyt
- yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 181

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Säynätjoen mylly ja saha

Vesistö: 4.212

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 182, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: No. 53, ViHO 23.3.1887; No. 691 ViHO 13.11.1895; Alkukokous 28.4.1954; Katselmuskokous 29.7.1954; LH:n lupa 14.5.1960 No. 01557, D-no. 5495/D.79/51 säilyttää vesilaitoksena.

Tarkastus: - uusitut rakennukset
- toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 3

Numero: 182

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Lautakankaanjoen mylly

Vesistö: 4.212

Omistaja/t: Eino Hokkanen, Rantasalmi, Hiismäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 46.

Muita tietoja: Rakentamista varten suoritettu tarkastus v. 1866. Karttaliite. Lopettanut toimintansa.

Numero: 183

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Karhunjoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 106

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 184

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Kohisevan saha ja mylly

Vesistö: 4.212

Omistaja/t: Eino Silvennoinen, Rantasalmi, Kohiseva

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, Järvenlaskut 108; Lauttausasiat 38

Muita tietoja: Toimii sähkölaitoksena

Numero: 185

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Ylämyllyn saha

Vesistö: 4.212

Omistaja/t: Rantasalmi Oy, Rantasalmen as.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake, järvenlaskut ja joen perkaukset 108

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa".

Numero: 186

Kunta: Rantasalmi

Kohde: Pahakkalankoskn mylly

Vesistö: 4.173

Omistaja/t: Aaro Halonen, Rantasalmi, Tuusmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 168

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Ristiina

Numero: 187

Kunta: Ristiina

Kohde: Kuomiokosken voimalaitos

Vesistö: 14.977

Omistaja/t: Kuomiokoski Oy, Ristiina, Kuomiokoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vesimylly 1700-luvulta 1920-luvulle. Vuosina 1928-1929 rakennettiin uusi pato, voimalaitos, mylly ja saha. Tehdas perustettu paikalle v. 1932.

Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - 1930-luvun teollisuusmiljöö
- toimivat vesijärjestelyt
- yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 188

Kunta: Ristiina

Kohde: Myllyojan mylly

Vesistö: 4.112

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 72

Muita tietoja: Lupa yhdellä kiviparilla toimivalle myllylle v. 1875. Karttaliite.

Lopettanut toimintansa.

Numero: 189

Kunta: Ristiina

Kohde: Kaitakosken mylly

Vesistö: 4.114

Omistaja/t: Jouko Kurvinen, Ristiina, Kaitakoski

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Etelä-Savon Seutukaava-liitto (1984).

Muita tietoja: Mylly kuulunut ainakin 1760-luvulla Kaitakosken kruununtilaan.

Vuonna 1915 jauhomyllyyn asennettiin sahalaätteet. Seutukaavaliiton luokituksen

mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde

(Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

- Tarkastus:
- punamullattu, lyhytnurkkainen, kaksikerroksinen myllyrakennus
 - koneisto osin säilynyt, entinen sähkölaitos, viimeksi jauhettu 1973 (sähköllä)
 - pato ja vanha voimakanava
 - uoma johdettu myllyn ohi
 - ympäristön kannalta merkittävä kohde

Luokitusehdotus: 2

Numero: 190

Kunta: Ristiina

Kohde: Matkusjoen mylly

Vesistö: 4.112

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 85

Muita tietoja: Katselmuskokous 16.5.1898. Lopettanut toimintansa.

Numero: 191

Kunta: Ristiina

Kohde: Turkkipuron mylly

Vesistö: 4.112

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 175

Muita tietoja: Katselmuskokous 19.10.1905. Lopettanut toimintansa.

Numero: 192

Kunta: Ristiina

Kohde: Kaivantojoen mylly

Vesistö: 4.114

Omistaja/t: Adrian Pettinen, Ristiina, Liikala

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: No.161, ViHO 6.11.1867; Maaherranviraston lupa 14.9.1901 (No. 582, D-no 98/1901)

"Mylly- ja patorakenteet purettu".

Rakennekuvauslomakkeen mukaan purettu 1940-luvulla, kaivettu uoma.

Numero: 193

Kunta: Ristiina

Kohde: Niskakosken ylämylly

Vesistö: 4.113

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 66.

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 194

Kunta: Ristiina

Kohde: Kurvilan mylly

Vesistö: 4.

Omistaja/t: Iivari Haajanen, Ristiina, Sydänmaa

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Numero: 195

Kunta: Ristiina

Kohde: Niskakosken alamyly

Vesistö: 4.113

Omistaja/t: H.Matilainen, Himalanpohja

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 66

Muita tietoja: Alkuperäinen lupa v. 1826; uusi lupa v. 1881.

No. 49, ViHO 24.3.1879; Katselmuskokous 3.9.1921.

Niskakosken ylämylly merkitty asiakirjojen kartta-liitteeseen. Lopettanut toimintansa.

Numero: 196

Kunta: Ristiina

Kohde: Sahinjoen mylly

Vesistö: 4.113

Omistaja/t: Maria Heikkilä, Makkola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 132

Muita tietoja: Katselmuskokous 3.5.1923. Lopettanut toimintansa.

Numero: 197

Kunta: Ristiina

Kohde: Kukonmylly, Toijola

Vesistö: 4.112

Viitteet: Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Seutukaavaliiton luokituksen mukaan rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Savonlinna

Numero: 198

Kunta: Savonlinna

Kohde: Sahajoen mylly

Vesistö: 4.121

Omistaja/t: Uuno Jumppanen, Pihlajalahti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 134, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Rak.lupa LH 22.6.194 D1317 D-no VI.1642/1938 III.

"Myllyrakenteet purettu, betonipato jäljellä".

Numero: 199

Kunta: Savonlinna

Kohde: Vuorijärvenpuron mylly

Vesistö: 4.121

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 148

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa

Savonranta

Numero: 200

Kunta: Savonranta

Kohde: Vuokalankosken mylly ja saha

Vesistö: 4.243

Kuva 16. Vuokalankoski. Mylly ja voimalaitos.

Omistaja/t: Pekka Kansanen, Savonranta, Vuokala

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 149, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Vuonna 1778 perustettu vesisaha; höyrykäyttöiseksi v. 1894. Uusittu voimalaitos edelleen käytössä. Uittokouru jäljellä. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: historiallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Vesilaitoksen siirtämislupa: LH 30.8.1938, No.16862, Juttu 294/1936; Kartta 1:2000 rumpulausunto no. 36; "Ei säännöstele Vuokalanjärveä".

Tarkastus: – kaksikerroksinen, pystylaudoitettu saharakennus
– toimivat vesijärjestelyt, pato, uittokouru
– sahalla oma voimakanava
– yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Numero: 201

Kunta: Savonranta

Kohde: Säimenenpuron mylly

Vesistö: 4.313

Omistaja/t: Savonrannan kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 187, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Museona. Kaksikerroksinen, vuoraamaton, lyhytnurkkainen vesimylly. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

Tarkastus: – rakennus, kts. ed.
– koneisto säilynyt
– uusittu uittokouru
– betonirakenteinen pato
– toimivat vesijärjestelyt
– yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Sulkava

Numero: 202

Kunta: Sulkava

Kohde: Kokkolanjoen mylly

Vesistö: 4.122

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 17

Muita tietoja: Mylly jo toiminnassa ennen v. 1871 toimitettua katselmusta.

No. 233, ViHO 19.4.1872. Lopettanut toimintansa.

Numero: 203

Kunta: Sulkava

Kohde: Kaartilankosken mylly

Vesistö: 4.121

Omistaja/t: Mauno Hintsanen, Sulkava

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 164

Muita tietoja: Kalanviljelylaitoksen lupa kts. Kulkemusjärven säännöstelyasiakirjat. Valitettu padotuksesta 1960-luvulla. Lopettanut toimintansa.

Numero: 204

Kunta: Sulkava

Kohde: Siikakosken mylly

Vesistö: 4.122

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 126. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Siikakosken sahan alueella uittoränni joessa. Paikalla pitkänurkkainen, vuoraamaton klassistishenkinen asuinrakennus. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984).

No. 400, ViHO 4.9.1878

Tarkastus: - uittokourun jäännökset
- miljöökohde

Luokitusehdotus: 2

Numero: 205

Kunta: Sulkava

Kohde: Pitkälän mylly

Vesistö: 4.172

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 101

Muita tietoja: Katselmuskokous 8.6.1909. Lopettanut toimintansa.

Numero: 206

Kunta: Sulkava

Kohde: Lohikosken mylly ja saha

Vesistö: 4.126

Omistaja/t: Sulkavan kunta

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 41, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Paikalla sijaitsi vuodesta 1814 vuoteen 1911 vesisaha. V. 1857-1864 fosforiittitulitikkutehdas. Vuonna 1893 rakennettiin kruunun sahamylly Lohikoskelle. Palaneen sahan jälleenrakentamiskatselmus 1894; aikaisemmalle paikalle, johon saha rakennettu jo 1800-luvun alussa; padot muuttumattomassa kunnossa; jälleenrakentamislupa 31.5.1898. Vuonna 1911 toiminta lopetettiin ja saha hävitettiin. Koskessa myös 1900-luvun alun vesimylly. Harvinainen miljöökokonaisuus. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja maakunnallisesti merkittävä kokonaisuus (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistorialliset kohteet, Mikkeli 1984). Kohde nro 55, Etelä-Savon kulttuurimaisemainventointi v. 1989, Etelä-Savon Seutukaavaliitto Julkaisu 154:1989. Mikkeli 1989.

- Tarkastus: – hyväkuntoinen vuosisadan alun voimalaitosrakennus
 – toimivat vesijärjestelyt
 – miljöökokonaisuus

Luokitusehdotus: 1

Kuva 17. Lohikoski. Mylly ja siihen johtava puuputki.

Numero: 207

Kunta: Sulkava

Kohde: Hirmukosken mylly ja saha

Vesistö: 4.172

Omistaja/t: Korhosen perhe Oy, Sulkava

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 3

Muita tietoja: Lupa-anomus v. 1909; toinen mylly rakennettiin paikalle v. 1916.

Katselmuskokous 28.6.1909. Rakennuslupa: Kuv. 24.5.1911 No. 1102, D-no 303/1909. Päätös 21.2.1917.

- Tarkastus: – uusittu myllyrakennus (1950-l.)
 – uomaa muutettu, voimakanava tukittu
 – miljöökokonaisuus

Luokitusehdotus: 3

Numero: 208

Kunta: Sulkava

Kohde: Hakojoen mylly

Vesistö: 4.175

Omistaja/t: Tyyne Lätilä, Joroinen, Kerisalo

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake
 Muita tietoja: Alkukokous 12.12.1950. "Lopettanut toimintansa, patolaitteet purettu".

Numero: 209

Kunta: Sulkava

Kohde: Kuhakosken mylly ja saha

Vesistö: 4.172

Omistaja/t: Tyyne Unkari, Sulkava, Linkola

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 57, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Alunperin kaksiraaminen saha sai perustamisprivilegiot vuonna 1778. Uusi lupa myönnettiin vuonna 1825. Vanhan teollisuusmiljöön jäännökset. Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: rakennushistoriallisesti, ympäristön kannalta ja paikallisesti merkittävä kohde.

Myöhemmät lisäykset: alkukokous 22.8.1908; Rakennuslupa: kuv. 24.5.1911 No. 1103, D-no 366/1908.

"Lopettanut toimintansa, mylly- ja patorakenteet osittain purettu. No. 1, 28, 33. Kts. Kuhakosken sillan rakennekuvauslomake.

Tarkastus: - sahan rauniot
 - koneiston jäännöksiä
 - teollisuushistoriallinen kohde
 - miljöökokonaisuus
 - pato räjäytetty

Luokitusehdotus: 2

Numero: 210

Kunta: Sulkava

Kohde: Nevastonjoen mylly

Vesistö: 4.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 69
 Muita tietoja: Vuonna 1866 toimitettu tarkastus ja katselmus lupaa varten. Lopettanut toimintansa.

Numero: 211

Kunta: Sulkava

Kohde: Luomasenjoen mylly

Vesistö: 4.172

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 37
 Muita tietoja: Toiminnassa ennen vuonna 1874 suoritettua tarkastusta. Liitteenä laveerattu karttapiiirros vuodelta 1874. Lopettanut toimintansa.

Numero: 212

Kunta: Sulkava

Kohde: Kyrsyänkosken mylly

Vesistö: 4.175

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 50
 Muita tietoja: Katselmus v. 1888 rakentamista varten hakijana mylläri Johan Pelkonen; mainitaan saman kosken itärannalla jo aikaisemmin toiminnassa oleva mylly. Lopettanut toimintansa.

Sysmä

Numero: 213

Kunta: Sysmä

Kohde: Uusi-Olkkolan mylly

Vesistö: 14.812

Omistaja/t: Lauri Hopeasalmi, Sysmä Nuoramoinen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Mylly tuhoutunut tulipalossa helmikuussa v. 1971. Samaa kokonaisuutta kuin Sysmän Nordenlundin ja Vanha-Olkkolan myllyt.

Numero: 214

Kunta: Sysmä

Kohde: Vanha-Olkkolan mylly

Vesistö: 14.812

Omistaja/t: Anna ja Eeva Koskinen, Nuoramoinen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Mylly tuhoutunut tulipalossa helmikuussa v. 1971; kts. Sysmä, Uusi-Olkkolan mylly ja Nordenlundin mylly.

Numero: 215

Kunta: Sysmä

Kohde: Sahamylynkosken mylly

Vesistö: 14.147

Omistaja/t: Reijo Alho, Kokkokallionkatu 5 B, Lahti

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 135, rakennekuvauslomake, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: No. 19, ViHO 6.4.1846; Sähkölaitoksen lupa 1914. Katselmuskokous 19.9.1929. Lopettanut toimintansa.

Numero: 216

Kunta: Sysmä

Kohde: Kirveskosken sähkövoimalaitos ja mylly

Vesistö: 14.812

Omistaja/t: Matti Heikkilä, Sysmä.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 22, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: V. 1809 päättyneessä isojaossa yhteinen myllytontti kosken itärannalle; rakennuslupa nykyiselle vesilaitokselle v. 1899, katselmus v. 1908; tarkastus v. 1967.

Tarkastus: - sähkölaitos uusitussa myllyrakennuksessa
 - kalanviljelylaitos
 - miljöökokonaisuus
 - toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 1

Numero: 217

Kunta: Sysmä

Kohde: Nordenlundin mylly

Vesistö: 14.812

Omistaja/t: Y.Schildtin perik. ja Solmu Virtanen, Sysmä, Nuoramoinen

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 162, rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Uittokouru purettu syksyllä 1980.

Tarkastus: - 1920-luvun rakennuksessa toimiva sähkölaitos
- kolme turbiinia
- toimivat vesijärjestelyt
- miljöökohde

Luokitusehdotus: 1

Numero: 218

Kunta: Sysmä

Kohde: Virtainkosken voimalaitos (vanha)

Vesistö: 14.811

Omistaja/t: Etelä-Suomen Voima Oy, Porvoo, PL 14

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 180, rakennekuvauslomake.

Tarkastus: - hyväkuntoinen, punamaalattu voimalaitosrakennus uuden voimalaitoksen vastarannalla
- uittokouru
- toimivat vesijärjestelyt

Luokitusehdotus: 1

Numero: 219

Kunta: Sysmä

Kohde: Tainion sähkövoimalaitos

Vesistö: 14.811

Omistaja/t: Etelä-Suomen Voima Oy, Porvoo, PL 14

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansiot nro:t 179, 180, rakennekuvauslomake, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Perustettu v. 1913. Alkukokous 19.8.1921.

Numero: 220

Kunta: Sysmä

Kohde: Supitun mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa".

Numero: 221

Kunta: Sysmä

Kohde: Paskolammen mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo (1962)

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa".

Numero: 222

Kunta: Sysmä

Kohde: Kangasmaanjoen mylly

Vesistö: 14.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitosluettelo

Muita tietoja: "Lopettanut toimintansa".

Numero: 223

Kunta: Sysmä

Kohde: Pienukankosken mylly

Vesistö: 14.228

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 102, vesilaitosluettelo (1962).

Muita tietoja: Katselmuskokous 17.6.1916

Purettu.

Numero: 224

Kunta: Sysmä

Kohde: Martinjoen mylly (Ammalan mylly)

Vesistö: 14.147

Omistaja/t: Jaana Niskanen, Helsinki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 88, vesilaitosluettelo (1962)

Muita tietoja: Vanhin mylly paikalla jo v. 1586.

Lupa 21.12.1874, anottu v. 1866

Myöhempi katselmus v. 1908, muutoksia v. 1911. Katselmuskokous 23.6.1911 "Lopettanut toimintansa, kaikki patolaitteet purettu".

Virtasalmi

Numero: 225

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Yläsahinkosken voimalaitos

Vesistö: 4.255

Omistaja/t: Olavi Puranen, Virtasalmi, Hällinmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

Numero: 226

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Längelmäenjoen keskimylly

Vesistö: 4.257

Omistaja/t: Pertti Häkkinen, Virtasalmi, Längelmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 35 Rakennekuvauslomake.

Muita tietoja: Alkuperäinen rakennuslupa v. 1874. Verollepantu v. 1874. Turbiinikäyttöiseksi 1920-luvulla. Tasavirta-generaattori asennettu v. 1940. Sahatoiminta lopetettu v. 1934. Uudelleenrakentamislupa Mikkelin lh 14.12.1955, D4765, D-no 2263/D 79/53. Uusittu v. 1965. Toiminnassa.

Tarkastus: - 1950-luvun punamaalattu, lautarakenteinen myllyrakennus, johon kuuluu vanhempia osia
- mylly toiminut yhtäjaksoisesti paikalla 1800-luvun lopulta lähtien
- toimivat vesijärjestelyt

- miljöökokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 227

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Längelmäenjoen alamyly

Vesistö: 4.257

Omistaja/t: Martti Tenhunen, Virtasalmi, Längelmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: "Rakenteet purettu.

Numero: 228

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Längelmäenjoen ylämylly

Vesistö: 4.257

Omistaja/t: Eino Häkkinen, Virtasalmi, Längelmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Mikkelin lh lupa 18.11.1956, D190, 2569/D 79/53."Rakenteet purettu, padotuskorkeus siirtynyt samana Keskimyllylle".

Numero: 229

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Vuorjoen mylly

Vesistö: 4.253

Omistaja/t: Ilkka Kuisma, Virtasalmi, Mähölä

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake

Muita tietoja: Rakenteita purettu.

Numero: 230

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Ankeleen mylly

Vesistö: 4.253

Omistaja/t: Unto Häkkisen perik.

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, rakennekuvauslomake. Etelä-Savon Seutukaavaliitto (1984).

Muita tietoja: Siltalausunto 248, kartta

Rakennekuvauslomakkeen mukaan kunto: 20 %. Seutukaavaliiton mukaan: "Rakennustavaltaan yhtenäisenä säilynyt myllykokonaisuus, johon kuuluu vuoraamaton pitkänurkkainen myllyrakennus koneistoineen". (Etelä-Savon rakennusperintö. Kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Etelä-Savon Seutukaavaliitto. Julkaisu 114, Mikkeli 1984).

Tarkastus: - lyhytnurkkainen myllyrakennus (vrt. ed.)
- vesijärjestelyt muuttuneet, vedellä vapaa virtaus
- rakennuskannaltaan yhtenäinen kokonaisuus

Luokitusehdotus: 2

Numero: 231

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Keskisahinkosken Voimalaitos

Vesistö: 4.255

Omistaja/t: Olavi Puranen, Virtasalmi, Hällinmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto, vesilaitoskansio nro 25

Muita tietoja: 29.9.1920 päivätyn toimituskirjan mukaan vesilaitoksen rakentamislupa annettu v. 1918; aikaisempi 1850-luvulta (C.O. von Fieandtint kartan mukaan).

Lopettanut toimintansa.

Numero: 232

Kunta: Virtasalmi

Kohde: Alasahinkosken mylly

Vesistö: 4.255

Omistaja/t: Olavi Puranen, Virtasalmi, Hällinmäki

Viitteet: Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, vesirakennekortisto

Muita tietoja: Lopettanut toimintansa.

5 KOHDELUETTELO LUOKITTAIN

I-luokan rakenteet

Nro	Nimi	Kunta
6	Vuorikosken mylly	Enonkoski
7	Karvilan mylly (Kolvosenojen alamyly)	Enonkoski
8	Leppäkosken mylly	Hartola
31	Kytöojan-Somerlahden mylly	Heinävesi
44	Kissakosken voimalaitos	Hirvensalmi
48	Hintikan ylämyly	Hirvensalmi
58	Karijoen mylly (Sourun mylly)	Juva
59	Inkilänkosken voimalaitos	Juva
69	Losinkosken mylly (Louhion mylly)	Juva
78	Rapionkosken vesilaitos (Rapion mylly)	Juva
83	Vehmaan mylly	Juva
102	Läsäkosken mylly	Kangasniemi
114	Hauskan mylly (Rouhialan puron mylly)	Mikkeli
116	Urpolanjoen ylämyly	Mikkeli
123	Korpikosken mylly ja saha	Mikkelin mlk
124	Parkkilankosken mylly	Mikkelin mlk
130	Harjukosken mylly	Mikkelin mlk
133	Voikosken voimalaitos	Mäntyharju
138	Tainionkosken mylly (Tainan mylly)	Mäntyharju
150	Kannonlahden (Kannonjoen) mylly	Pertunmaa
156	Siilinmylly ja saha	Pieksämäen mlk
157	Pyhäluoman mylly	Pieksämäen mlk
165	Puhakan mylly	Punkaharju
176	Kylliöjärvenpuron mylly	Puumala
180	Kolkonjoen mylly	Rantasalmi
187	Kuomiokosken voimalaitos	Ristiina
200	Vuokalankosken mylly ja saha	Savonranta
201	Säimenenpuron mylly	Savonranta
206	Lohikosken mylly ja saha	Sulkava

Nro	Nimi	Kunta
216	Kirveskosken sähkövoimalaitos ja mylly	Sysmä
217	Nordenlundin mylly	Sysmä
218	Virtainkosken voimalaitos (vanha)	Sysmä

II-luokan rakenteet

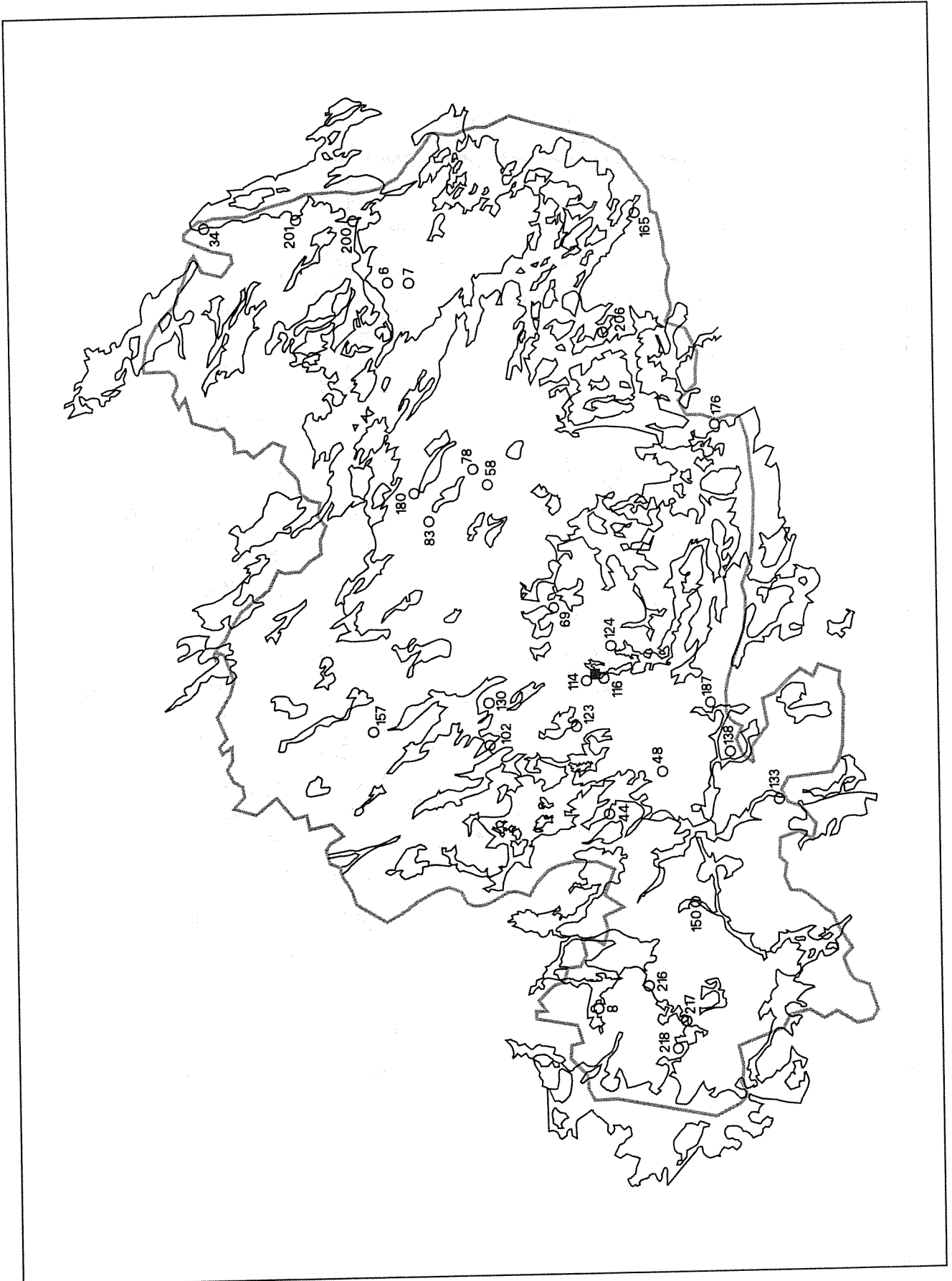
Nro	Nimi	Kunta
2	Kokkosenlahden mylly ja saha	Anttola
13	Hotilankosken mylly ja voimalaitos	Hartola
14	Vehkalahden mylly ja saha	Hartola
23	Kuorekosken mylly	Heinolan mlk
24	Rapakosken mylly	Heinolan mlk
25	Sulkavankosken mylly	Heinolan mlk
27	Lauhijoen (Unalistonjoen) mylly	Heinolan mlk
29	Kosken mylly (Koskenmylly)	Heinolan mlk
39	Säynekosken mylly	Heinävesi
40	Humaljoen mylly (Kännisen saha)	Heinävesi
41	Louhikosken mylly (Särkijoen mylly)	Heinävesi
51	Liunan voimalaitos, mylly ja saha	Joroinen
54	Muurinkosken voimalaitos	Joroinen
79	Tyttöjoen (Tytösillanjoen) mylly (Koikkalan mylly)	Juva
89	Vuojakosken saha ja mylly	Kangasniemi
90	Äkrynkosken mylly	Kangasniemi
134	Tuustaipaleen mylly	Mäntyharju
137	Ruotimon (Ruotimonkosken) mylly	Mäntyharju
142	Puuskankosken mylly	Mäntyharju
144	Lovaskosken mylly	Mäntyharju
147	Lääninmylly	Pertunmaa
158	Siilinkosken mylly	Pieksämäen mlk
159	Porsaskosken mylly ja saha	Pieksämäen mlk
168	Säynätlahden mylly	Puumala
177	Lieviskän saha	Puumala
189	Kaitakosken mylly	Ristiina
197	Kukon mylly	Ristiina
204	Siikakosken mylly	Sulkava
209	Kuhakosken mylly ja saha	Sulkava
226	Längelmäjoen keskimylly	Virtasalmi
230	Ankeleen mylly	Virtasalmi

III-luokan rakenteet

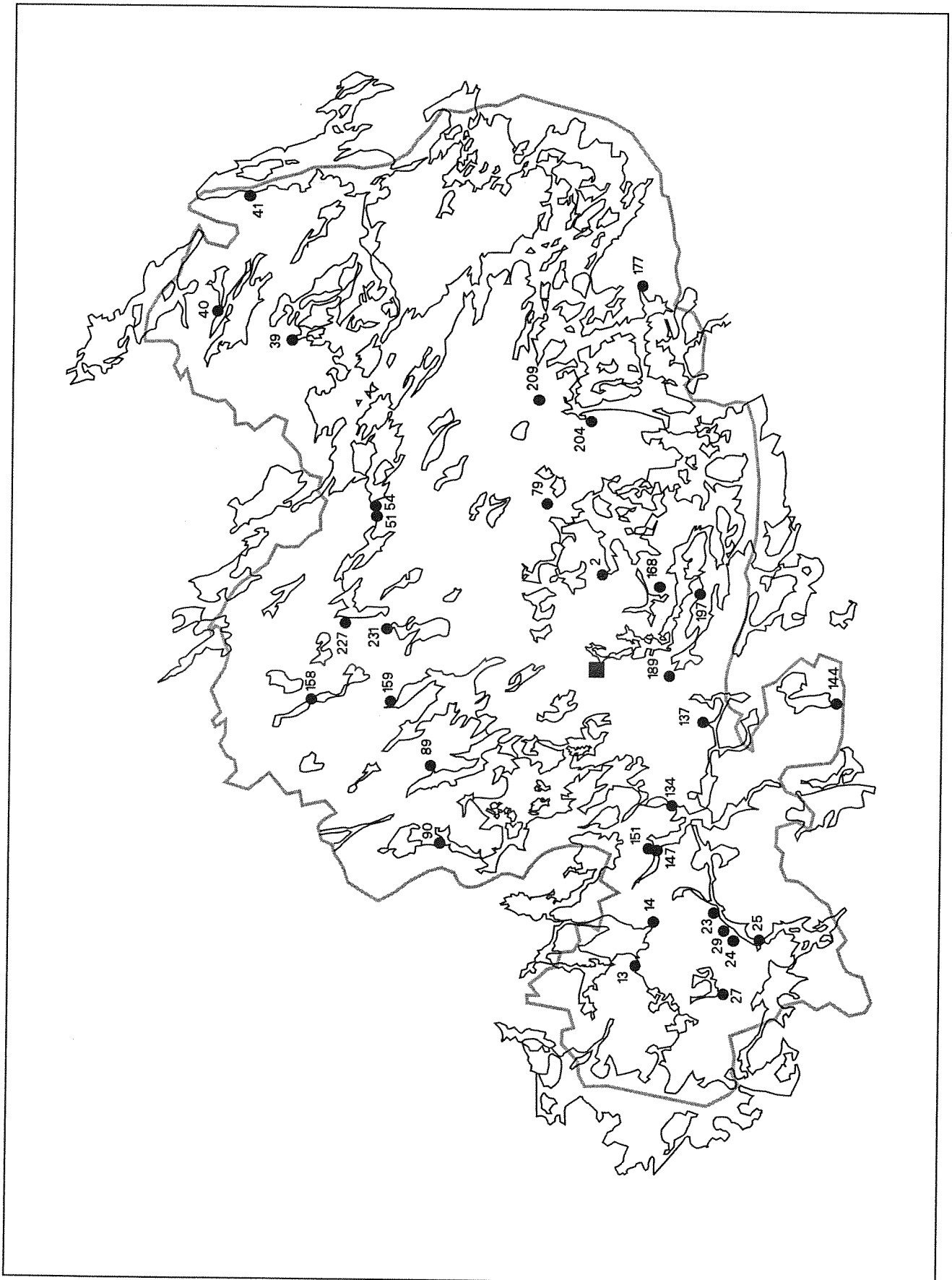
Nro	Nimi	Kunta
5	Enonkosken mylly	Enonkoski
12	Lepsalan mylly	Hartola
28	Syrjäkosken mylly ja saha	Heinolan mlk
31	Petrumajoen mylly ja saha	Heinävesi
33	Heinäjoen mylly	Heinävesi

Nro	Nimi	Kunta
35	Palokin koski	Heinävesi
42	Kerman sahan paikka	Heinävesi
47	Ripatinkosken ylämylly	Hirvensalmi
49	Kissakosken mylly	Hirvensalmi
117	Hanhilammen mylly	Mikkeli
135	Volan mylly ja sähkölaitos	Mäntyharju
148	Pinnun mylly	Pertunmaa
164	Putikon saha	Punkaharju
178	Miettulan saha	Puumala
181	Säynätjoen mylly ja saha	Rantasalmi
207	Hirmukosken mylly ja saha	Sulkava

LIITE 1. I-LUOKAN KOHTEET

LIITE 2. II-LUOKAN KOHTEET

LIITE 3. III-LUOKAN KOHTEET

